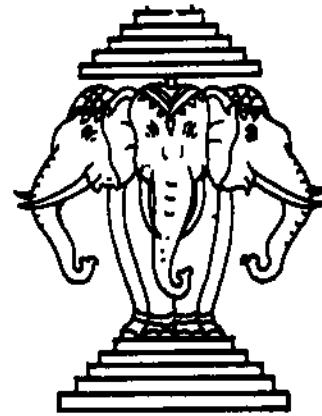

LAO.3645.02

WINTER 2003

ແບບນອນຄໍນ

ພາສາລາວ

ຊັ້ນ ປ.၁ ພາກສອງ

LAO FIRST GRADE

LAO.

CORDOVA UNIFIED SCHOOL DISTRICT
BILINGUAL OFFICE
CORDOVA LANE SCHOOL
2460 Cordova Lane
Sancho Cordova, California 95670
(916) 635-6811

#7

161

ພະຕາຊອນນາຈັກລາວ
ກະຊວງສຶກສາທິການ

ແບບສອນອານ
ພາສາລາວ

LAO FIRST GRADE

ໄຮງຮຽນប້ານຂ້ອບມີສານຫ້ອງ; ໃນຫ້ອງ
ໄດ້ມີຄອຸຄົນນັ່ງແລະບັກຮຽນອີກຫາລາຍຄົນ.
ຫ້ອງປະດົນສຶກສາຕັ້ນຊັ້ນນັ່ງທ່ານຂ້ອບປຸ່ນ ປຸ່ນ
ກໍ່ຂວາງທາງເຂົ້າໄປຫາໄຮງຮຽນ.

ກໍາອະທິບາຍ: ຫ້ອງປະດົນສຶກສາດີ່ຊັ້ນນັ່ງ = ຫ້ອງຮຽນ
ສ່ວນບັກຮຽນປີທີ່ນັ່ງ.

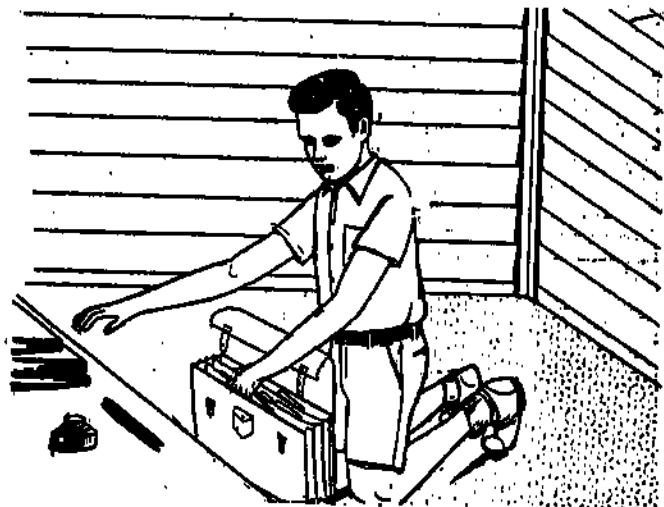
ກໍາການ: ၁.- ບ້ານເຈົ້າມີໄຮງຮຽນບໍ່? ၆.- ໄຮງຮຽນ
ຫລັງບໍ່ປຸກປຸ່ນບໍ່ອ່ອນໄດ້? ၇.- ປຸ່ງທາງໜ້າໄຮງ
ຮຽນນີ້ຫາບັງແດ່? ၈.- ປຸ່ງທາງຫລັງແດ່?
၉.- ໄຮງຮຽນເຈົ້າມີຈັກຫ້ອງ? ၁၀.- ປຸ່ຫ້ອງ
ໄດ້ມີຄອຸຈັກດົນ? ၁၁.- ອູນເຈົ້າຮຽນປຸ່ນ
ໄດ້ແລະປຸ່ໃສ?

ແປສັບ: ພັກຢ່ອນ = ເຊີມີແຮງ; ເຊີມີ້ອນ. ປະດົນ
ສຶກສາ = ການຮຽນຂັ້ນດັ່ງ; ການຮຽນຊັ້ນນັ່ງ.

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເອື້ອງດົນໄສ່ບ່ອນຂົດເສັ້ນນີ້ໃຫ້ຍໍ;
ມີນີ້ເປັນວັນເຂົ້າ - - ພວກ - - ກໍ່ພາ

ກັນນາໄຮງຮຽນ. ໄຮງຮຽນປຸ່ນດັ່ນ - ອັນນັ່ງ
ແລະມີສວນດອກໄນ້ - ບໍາອິກ. ທາງຫລັງ
ມີດັ່ນໄມ້ເຊິ່ງແຍ້ງ - ໄວເຮົ້າ. ເວລາພັກຜ່ອນ
ບັກຮຽນຂອກໄປ - ປຸ່ດັ່ນ.

ບົດ 6.- ຂ້ອຍຈັດແຈງໄປໂຮງຮຽນ

ແຈ້ງແລ້ວ, ຂ້ອຍກໍລຸກສວ່າມໜ້າ, ຫຼື
ພິນແລະ ດຸ່ວຍເຄືອງນຸ່ງໃນສະອາດ. ຂ້ອຍປັ້ນ
ຂ້າເຊົາທ່ານແມ່ຂ້ອຍແຕ່ງໄວ້ຖ້າ. ພໍສັດແລ້ວ
ຂ້ອຍກໍຈັດແຈງເອົາປັນອ່ານ, ປິມອງນ, ດັນ
ປາກກາ, ສຳດຳ ແລະ ເມື່ອບັນຫຼັດ; ຄົບແລ້ວ
ຂ້ອຍກໍລາເມີນໄປໂຮງຮຽນ. ຂ້ອຍໄດ້ສັນບຸກົດ

- ๕ -

ແມ່ວ່າ “ຈະບໍ່ຫຼັນຕາມທາງ, ບໍ່ຮັດໃຫ້ນ
ຫລື ເຄືອງນຸ່ງ ເປັນໃນເວລາຂູນໜັງສີ ຫລື
ເວລາຫລົມ.”

ນີ້ໄດ້ຂ້ອຍ ກໍແຕ່ງຕົວຮຽນຮ້ອຍສັງກ່ອນ
ຈົງໄປໂຮງຮຽນ.

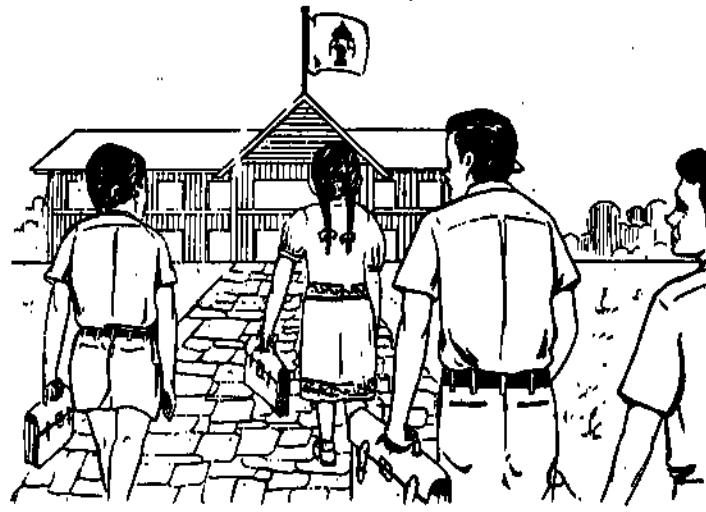
ກໍາຖາມ: ๑.- ເຈົ້າລົງຈາກບ່ອນນອນເວລາໄດ້ ?
๒.- ໝໍ້ອເຈົ້າລົງຈາກບ່ອນນອນແລ້ວ, ເຈົ້າຈະ
ຮັດຫຼັງແດ່ ? ۳.- ເຈົ້າຈັດແຈງໄປໂຮງຮຽນ
ເຈົ້າໄດ້ຮັດປາງໄດ້ ? ۴.- ກ່ອນຈະໄປໂຮງຮຽນ,
ເຈົ້າໄດ້ສັນຫວັດໆແມ່ວ່າປາງໄດ້ ? ۵.- ປຸ່ໃນໂຮງ
ຮຽນ ເຮົານີ້ບຸ້ໄດ້ແຕ່ງຕົວຮຽນຮ້ອຍກ່ວ່າຫຼຸ່ມ ?

ແປສັບ: ສວ່າຍ = ລ້າງ. ເສັດແລ້ວ = ແລ້ວງໆ. ສັນຫາ =
ບອກຄັກ.

ບົດເຟິກຫັດ: ຈົງຫາກໍໃນເຮືອງຕົ້ມໄສປ່ອນອິດເສັບນີ້ໃຫ້ພໍ;
ແຈ້ງແລ້ວ, ຂ້ອຍກໍ - ສວ່າບ້ານ້າ, ຂ້ອຍປັ້ນ -
ຕົ້າທີ່ແມ່ຍ້ອຍບັດແຕ່ງໄວ້ຖ້າ. ນີ້ໄດ້, ຂ້ອຍກໍ - -
ຮຽນຮ້ອຍ. ຂ້ອຍບໍ່ຮັດໃຫ້ເຄືອງນຸ່ງ - ຈັກເທື່ອ.

- ๖ -

ບົດ ມີ.- ຂ້ອຍໄປໄຮງຮຽນ

ອາບຂ້ອບໄດ້ເຈັດປີ, ຂ້ອບກຳໃຫຍ່ບໍ່ແດ່
ແລ້ວ, ຂ້ອບບໍ່ຕັ້ງຕໍ່ຫາລົບຕັ້ງຕໍ່ຫົວເໜີອນດັ່ງ
ປຶກາບ ຫາລືປິກ່ອນ ຄືເມື່ອເວລາຂ້ອບບັງນ້ອບ
ປຸ່ນ້ນ. ດັວນີ້, ຂ້ອບໄປໂຮງຮຽນ ແພອຈະຮຽນ
ອານ, ຮຽນຂຽນ, ຮຽນເລກ, ຮຽນແຕ່ນໍ ແລະ
ວິຊາອົນຕູ້ອີກຫາລາຍສົ່ງ. ຂ້ອບຕັ້ງອີກຕັ້ງໃຈ

- 5 -

ក្រុងប់ខាង នៅមិត្តភាពនូវការណ៍បំផុត យ៉ាង
ថ្មីខ្សែងរាយ នៅពេលចំណេះចំណេះដឹងក្នុងការងារ.

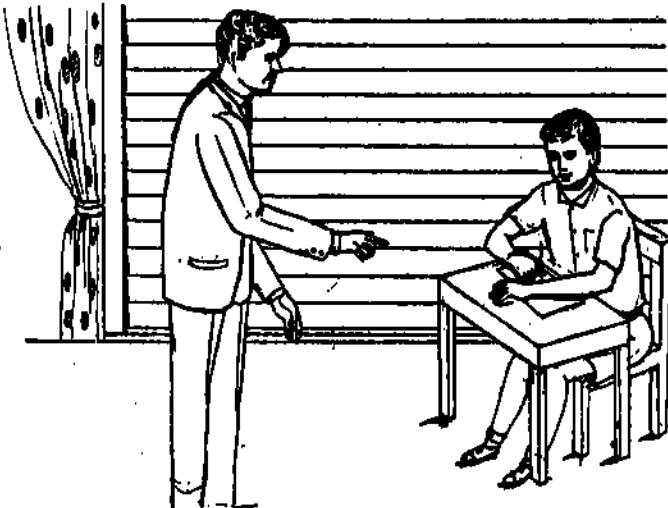
ເມື່ອເປັນດັງນີ້ ຍິ່ແມ່ເລະຄອຫຼວງຂອບກຳຕົງຈະມີຄວາມຊຸມຊັບຍິນດີນໍ່າ.

ຄໍາຖາມ: ຖ.- ອາບເຈົ້າໄດ້ຈັກປີ; ດ.- ເຈົ້າໄປໂທງຮູນ
ໄດ້ຮູນຫະຫັງແດ່; ນ.- ເຈົ້າຕັ້ງໃຈຮູນປາງ
ໄດ້; ຄ.- ພຶ່ມແລະຄອດິໃຈບໍ່ເຈົ້າບໍ່;

ແປສັບ: ວິຊາ = ດວກມັກ.

- 37 -

ບົດ ၄.- ດຳສອນແກ້

ຂວາງເຈົ້າບັງຫຸ່ມນ້ອຍ ວູກບໍ່ມາກວນເບີ
ປ່າໄດ້ເມີນມິນັກ ມາກຄອງຄວາມຫາລັງ
ໃຫ້ດ່ອບພາກັນເຂົ້າ ໂຮງຮຽນຂົງນອ່ານ ດີກາບ
ຄັ້ງຫາກຊາວແຕ່ຄ້ານ ຈະຍາເຈົ້າຕ່າຕົນ
ພໍເນື່ອເຈົ້າຮັກ ວິຊາຫາລາກຫາລາຍດຸນ

- ၃ -

ດີດັ່ງໄດ້ມາແສງໄສ ສ່ອງຫາງພາບຫົ້ວ
ຄົນຈັກສໍ່ອສີບຊົ້ອງ ບໍ່ສູງບ້ອງຊື່ ເຈົ້າເລີ້ວ
ອັນນິ່ງໃຫ້ເຊື່ອຖົມບ ດຳຊື່ສັງຄອງ
ນິ່ງນັ້ນໃຫ້ສະເດືອກຮັກ ດຸນພໍ່ເມີ່ນຫັກສອງ
ເພື່ນນັ້ນເຕີຍຫອມເຮົາ ລ່າເລີ້ໄລມລັ້ງ
ຫັກເລົ່າເອົາເຮົາເຂົ້າ ຮຽນວິຊາແສນປະເສີດ
ຫວັງໃຫ້ພວກຫຼຸ່ມເຈົ້າ ສະບາຍເນື້ອມອລຸນ
ແກ້ນວາ.

ດໍາອະທິບາຍ: ວູກບໍ່ມາກວນເບີ = ວູກບໍ່ຫາລາບແລະ
ວູກບໍ່ຫົກ. ວິຊາຫາລາກຫາລາຍຄຸນ = ກ່າວມ
ຮູ້ຫາລາບແລວ ມີປີໃບດ້ານຫາບ. ສ່ອງຫາງ =
ເຫຼືອງຫາງ. ສະເດືອກຮັກ = ດີດຮັກ, ດີດຍັ້ນຮັກ
ເມື່ອດົກ. ສໍ່ອສີບ = ບ້ອງບໍ່, ບິນດີນຳ.

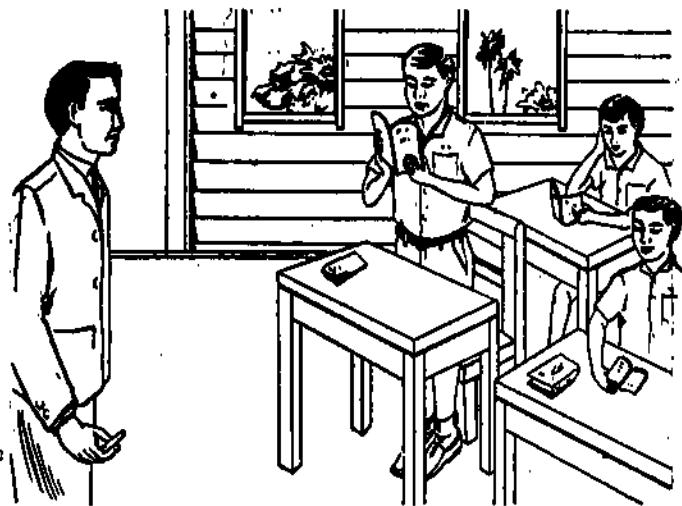
ດໍາການ: ၁.- ເນື່ອເຈົ້າບັງນ້ອຍ ວູກກວນຂອງເຈົ້າເບັນ
ປ່າໄດ້; ၆.- ເນື່ອພວກເຈົ້າ ບັງນ້ອບປຸ

- ၈ -

ຄວນເຮັດຫບັງ: ມ.- ດັກເຈົ້າມີຄວາມຮູ້ຫລາຍ
ນິລືປ່າງໃດ?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງທາກໍາໃນເຂົ້າງຕົ້ນໄສປ່ອນອິດແສ້ນໃຫ້ພ່;
ພວກເຈົ້າຫັງ - - ວຸກຫ່ອນການ; ເຈົ້າຮ່າຮູ້
- - ຫລາກຫລາຍຄຸນ; ກົດ້າໂຄນ - -
- - ຫາງພາບໜ້າ; ເພີ່ນນັ້ນເກີບ - ເຮົາລ່າ
ແລະ - -.

ບົດ ៥.- ການຫັດອ່ານ

ກອຸບອກໃຫ້ຄໍາແດງອ່ານ. ຄໍາແດງປຶນ
ຂັ້ນສອງມີຈັບປັນອ່ານປ່າໄກປ່າໄກພໍດິບໃຫ້ປັນ
ບັງໜ້າ. ຄໍາແດງປຶນດັ່ງຕົວດີ ບໍ່ຄວບຫວົວ
ແລ້ວອ່ານຂັ້ນຊ້າ ແກ້ວມະຄໍາທັງສອງໄສ
ດັ່ວຍ.

ພວກນັກງຽນທັງປ່ອງກໍພ້ອມກັນມິດແລະພົງ. ຄໍາແດງອ່ານຄໍາໄດ້ພວກຫຼຸ້ເຂົ້າໃຈໄດ້ມິດ. ພໍຄໍາແດງອ່ານສຸດແລ້ວ, ຖອູກບອກໃຫ້ນັ້ງລົງ.

ກໍາອະທິບາຍ: ເສາໄສ = ແຈ່ນແຈ້ງ, ພົງງ່າຍ. ທັງປ່ອງ = ທັງຫລາຍ, ໜີດຊຸດຄົນ. ບໍ່ກວບຫົວ = ບໍ່ແກວ່າຫົວ.

ຄໍາຖານ: ១.- ກອຸບອກໃຫ້ໃຜອ່ານໜັງສີ; ២.- ກ່ອນຈະອ່ານລາວເຮັດປາງໄດ; ៣.- ແລ້ວລາວອ່ານປາງໄດ; ៤.- ເວລານັ້ນ, ພວກນັກງຽນດ້ວຍກັນປຸ່ຈັ້ງໄດ; ៥.- ພວກຫຼຸ້ເຂົ້າໃຈຄວາມທີ່ລາວອ່ານບໍ່.

ບົດປຶກຫັກ: ຈົງຫາກ່າໃນເອົ້າກົນໃສ່ບ່ອນອິດແສ້ນໃຫ້ພ: ກອຸບອກໃຫ້ - - ອ່ານ, ຄໍາແດງ - ຂຶ້ນ, ສອງນີ້ - ປື້ນອ່ານ, ບໍ່ໄກ້ບໍ່ - ພົດບໍ່ - - ບັງໜ້າ.

ບົດ ດີ.- ການຫັດຂູ່ນ

ກໍາແສນ ກໍາລັງຂູ່ນປ; ລາວນັ້ງຕັ້ງຕົວ, ກົມຫົວລົງ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ເອີກແປະໄຕຕະ. ລາວເບິ່ງຕົວປາງ ຫໍ່ກອຸຂິດໃສ່ກະດວນແລ້ວ ຈຶ່ງຂູ່ນ. ລາວເອີມນີ້ຊ້າປອງລາວຂຶ້ນປິ້ນຂູ່ນ. ເຈລຸ່ມພໍສົນຄວນ ແລະຂູ່ນດ້ວຍນີ້ຂວາ.

ລາວພູນຂູນໃຫ້ ດົວຫັນສີງວາມ ແລະ ສເມີດ
ດັ່ບ.

ເມື່ອຄອງກວດເປົ້າກໍ່ເຫັນວ່າ ດົວຫັນສີ
ຂອງດຳແສນຍື່ນໄດ້ ແຍະລາວຕັ້ງໃຈຂູນ.

ກໍາອະທິບາບ: ກໍາລັງຂູນ = ພວນຂູນ. ສເມີ = ພູນກັນ,
ທີ່ກັນ.

- ຄໍາຖາມ:
- ១.- ດຳແສນນັ້ງຂູນຫັນສີແລວໄດ້ ?
 - ២.- ເວລາຂູນລາວເບີ່ງຄົວປ່າງປຸ່ສ !
 - ៣.- ເວລາຂູນມີຊັ້ນຂອງລາວປຸ່ຈັງໄດ້ !
 - ៤.- ດົວຫັນສີທີ່ກໍາແສນຂູນເບັນປ່າງໄດ້ ?
 - ៥.- ດອັ່ງຫັນວ່າຫັນສີຂອງດຳແສນ ໃບປ່າງ
ໄດ້ ?

ບົດຝຶກຫັດ: ຈຶ່ງຫາດຳໃນເຄື່ອງດື່ມໃສ່ປ່ອນຂີເສັ້ນໃຫ້ຍິ່ງ:
ດຳແສນກໍາລັງ - ປຸ່, ລາວເບີ່ງຄົວປ່າງ
ທີ່ກອງໂຮດໃສ່ - - -, ລາວເອົາມີຊັ້ນຂອງ
ລາວ - ປົ້ມຂູນແຈ - ບໍ່ສິນຄວນແລະຂູນ
ດັ່ບ - -

ບົດ ກ.- ເວລາຮູນ

ເວລາຮູນສໍາຄັນບໍ່ຫຼັບ
ເພື່ອນແລະຂ້ອຍມີດປູປັດ
ນັ້ນຕາງຄົງພົງຄວາມສອນສັ້ງ
ປີໃຫ້ພົງຂູນອ່ານດີກັນ
ເຮົາດຸດັນພາກພູນໃຫ້ໄດ້
ເນື້ອໄດ້ເລື່ວດອູກຳດີໃຈ

ເວົ້າສັງໄສແດນກໍາບໍ່ບ້ອງ
 ຊື່ສັງກ້ອງຕິນຊ້ອບຊົ້ນຊົນ
 ບັບວ່າສົມເປັນນັກຮຽນໜັ້ນ
 ຮຽນຊັ້ນຊົນໄປເລືອຍຫຼຸ່ມເຮົາ.

ກໍາຂະທິບາຍ: ສໍາຄັນ = ມີຄວາມຈໍາປັນ. ພັ້ງ = ພ້ວມ.
 ແຖນ = ດື່ນ, ແພິມ. ບິນຊ້ອບຊົ້ນຊົນ = ດີອີກ
 ດີໃຈ.

ຄໍາຖາມ: ၁.- ປຸ່ໂຄງຮູບ, ເວລາສໍາຄັນແຫ່ງແມ່ນໆເວລາ
 ໄດ? ၂.- ເວລານັ້ນ, ພວກເຈົ້າຮັດຈັ້ງໄດ
 ປຸ່? ၃.- ເວລາອ່ານໜ້າລື້ຂູນແດ? ၄.- ເວລາ
 ພວກເຈົ້າຮູບໜັງສີໄດ້ ດອຸບັງດີໃຈນໍ່ພວກ
 ເຈົ້າບໍ່? ၅.- ພວກເຈົ້າເອງແດ ບັ້ງດີໃຈບໍ່?
 ၆.- ໄຮດຈັ້ງໄດ ຈຶ່ງຈະສົມເປັນນັກຮຽນໜັ້ນ?

ບົດເປົກຫັດ: ຈຶ່ງຫາກໍາໃນເອົ້າດົນໃສ່ປ່ອນຂົດເສັນນີ້ໃຫ້ພໍ:
 ເວລາຮູບ - - ບໍ່ໜ້ອບ ແພິມແລະ - -
 ປຸ່ປຸ່ດີ. ນັ້ນດັ່ງຕົງ - - ສອນສັງບໍ່ໃຫ້ພູ້
 - - ກິກນີ້.

ບົດ ၇.- ຄວາມຮັກແຍງພໍ່ແມ່

ນີ້ແຊ້ານ, ພໍ່ຫັດຂູນໄດ້ໜ້ານີ້ແລ້ວ,
 ຂ້ອບເລີຍໄປປານພໍ່ເຖິງຂ້ອບ. ແພິນຈັບ
 ຫົວຂ້ອບ ແລ້ວຖານຂ້ອບວ່າ “ເຈົ້າບັງຮັກ
 ພໍ່ແມ່ຂອງເຈົ້າບໍ່?” ຂ້ອບຕອບ ແພິນວ່າ
 “ໄດ້ບ້ານ້ອບຮັກພໍ່ແມ່ຂອງຂ້ານ້ອບຫລາຍ

តែមហិ.” យើងការមិនបានទិញវា “ប៊ែងបាប៉ា
ជោគ្រែករកយវកយើង?” និងពួរបានឈ្មោះថា
“ខ្ញុំមិនអាចឱ្យដោល់, យោរោងបាន ទីនេះ
ត្រូវបានបង្កើតឡើង។” និងបានឈ្មោះថា “តិនហ៊ុ
បាលាលិកធម្មាជារាយៗមេងហ៊ុលុយ្យុទី និង
ស្ថិតិនទីបែន្ទាន់ សម្រាប់យវកដោក
ហ៊ុបាលាលិក គុណរករកយើងមេងខ្សោយិន.

កំអេទិបាបិ: ហ៊ុកុយ្យុ = ឈោុបុខ្សោយ្យុតិន្ទាម.

បែបាន = បែបានខ្លាវ.

- តំរាប់:
- ១.- នីមួយ្យុជោគ្រែបែបានឲ្យ?
 - ២.- យើងការមិនជោគ្រែបែបានឲ្យ?
 - ៣.- ជោគ្រែបែបានឲ្យជោគ្រែបែបានឲ្យ?
 - ៤.- ប៊ែងបាប៉ាជោគ្រែករកយវកយើងឲ្យ?
 - ៥.- បែបានឲ្យជោគ្រែបែបានឲ្យ?

បិតិដិកហក់: ចុះហាកំបាននៅក្នុងតុលាតំនើន និងបិតិដិកសំណើនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ។

ខោបិតិដិកមិនបានទិញវា “ជោគ្រែ - យើង
ទីនេះជោគ្រែ។” យោរោងបានឲ្យបានបង្កើតឡើង
យវកដោកខ្លាវមេងខ្សោយិន.

ບົດ ၈.— ຄວນຊ່ອບພໍ່ແມ່

ເມື່ອຂະດຸນາ, ພໍ່ແມ່ກໍລຸກແຕ່ເຊົ້າງທຸກ
ນີ້ເພື່ອໄປນາ; ຄັນກັບມາແຕ່ນາແລ້ວ, ຈຳ
ເປັນຕ້ອງ ໄດ້ເວົ້ານຳວູກບ້ານ ການເຮືອນ ອີກ
ຄື: ການລັ້ງໄກ໌, ເກືອຫຼຸ, ຕຳເຂົ້າເປັນຕົ້ນ.
ຄັນເຫັນເຢືນ ທຳການດັ່ງນີ້ ຂ້ອບ ກໍຄິດ

ລຳບາກຕາງເຢືນ. ສະນັ້ນ, ເມື່ອຂ້ອບເຮັດ
ວູກຕາມຄໍາສັ້ອງຄອງແລ້ວ ຂ້ອບຈຶ່ງຕັ້ງ
ໃຈຊ່ອບເຢືນຄື: ປັດເຮືອນ, ເບິ່ງນ້ອງນ້ອບ
ຫລືເອົາຄວາມປະກິນຫາບ້າ. ຄັນເຢືນໃຈໆປາງ
ໄດ, ຂ້ອບກຳຟ້າວເຮັດຕາມຄໍາສັ້ອງເຢືນ.
ເວລາໄດ້ຂ້ອບໄດ້ຊ່ອບພໍ່ແມ່ແລ້ວ, ຂ້ອບກຳນີ້
ກວາມດີໃຈຫລາຍ.

ກໍາອະທິບາຍ: ກິດລຳບາກ = ກິດບາກ.
ຕັ້ງໃຈ = ເອົາໃຈໄສ.

ຄໍາຖາມ: ၈.- ເຖິງອະດຸນາເປັນຫາບັງພໍ່ແມ່ເຈົ້າຈຶ່ງລຸກແຕ່
ເຊົ້າງ? ၆.- ຄັນກັບມາແຕ່ນາແລ້ວ, ແພືນ
ບັງເຮັດຫາບັງອີກ! ၅.- ວູກບ້ານການເຮືອນ
ນີ້ອັນໄດ້ແດ່? ၄.- ເມື່ອເຈົ້າເຫັນດັ່ງນັ້ນ, ເຈົ້າ
ບັງກິດປາງໄດ້ບໍ່? ၅.- ເຈົ້າໄດ້ຊ່ອບເຢືນເຮັດ
ຫາບັງແຕ່? ၅.- ເມື່ອເຈົ້າໄດ້ຊ່ອບພໍ່ແມ່ແລ້ວ
ເຈົ້າກິດປາງໄດ້?

ແປສັບ: ອະດຸ = ສ່ວນຂອງປີ ຫົ້ມເບ່ງແປນ ມີ ບານຄື;
ບານຫາວ, ບານຮອນ, ບານປິນ.

ບົດເຢັກຫັດ: ຈົງຫາກ່າວໃນເອົ້າງດີນໄສ່ເປົ່ອນຂົດແສນນີ້ໃຫຍ່;
ຄົນຕົງ - - ປິນມາພໍ່ແມ່ຂອບກໍ່ອອກໄປປຸ -
ແພິນບັງລົງງ - , - ແລະ - ນຳກັວບ. ພໍ
ຂອບໄກນາ - - ຫລາບ.

ບົດ ຄວ.- ການລ້າງສ່ວນ

ບຸນມີແປນແດກມັກສະອາດ. ພໍລົກຈາກ
ບ່ອນນອນນາ ລາວກຳປຶກສ່ວນຫຼັກໄດ້ບໍລິ
ປ້ານຫາວ. ລາວເກື່ອບເອົານ້າທີ່ປູ້ໃໝ່ໃຫ້ສີ
ຊ້າມລ້າງຫຼັກ, ຖຸແຂວ້ວດ້ວຍພອບຜັດແຂວ້ວ
ແລະປາຜັດແຂວ້ວ, ແລ້ວຈົງບ້ວນປາກ. ລາວ
ລ້າງຫຼັກດ້ວຍຫຼັກນ້າສະອາດທີ່ຕົກໄວ້ຊ້າມ ແລະ

ເບີນຮັກຄົ່ນ, ຫຼູແລະມືດວິບສະບູ. ໝ່ອລາວ
ລ້າງ ນ້າສະບູ ອອກຫົດ ຈຶ່ງເຊັດຫຼັກ ດັວິບຜ້າ
ສະອາດ ແລ້ວແຍງເວັ່ນແລະຫວິດິນ.

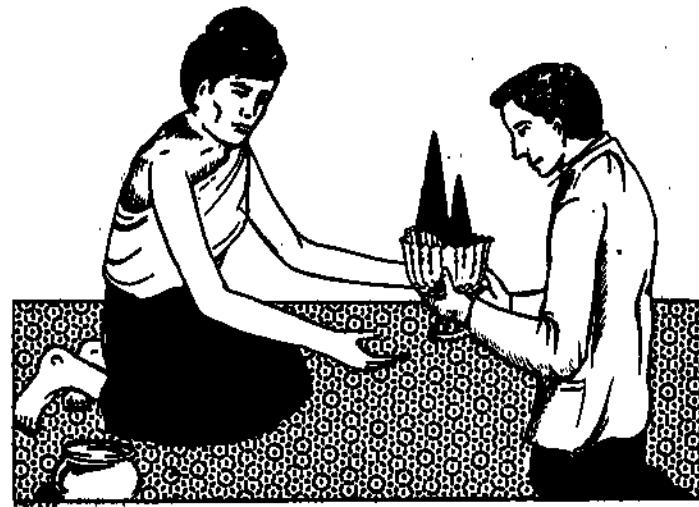
ບັດນີ້, ບຸນນີ້ ກໍເປັນ ປ່າວນ້ອບຜູ້ສະອາດ
ແລະຫຼັກບຸນງ.

ກໍາອະທິບາຍ: ສະອາດ = ແຈະໄສ, ກັງປອດດີ. ເກືອບ =
ດັກອອກ. ປ່າວນ້ອບ = ປ່າວແວງ.

ຄໍາຖານ: ១.- ບຸນນີ້ແປ້ນແຕກຈັງໄດ້? ២.- ພໍລຸກ
ຈາກບອນນອນນາ, ລາວໄປເຮັດຫຼັງໄລດ?
៣.- ກ່ອບລາວຈະສ່ວນຫຼັກ, ລາວໄດ້ເຮັດ
ປາງໄດ້ແຕ່? ៤.- ລາວບັດແຂວ້ວດັວິບອັນໄດ້?
៥.- ສະບູສໍາລັບ ໃຊີເຮັດຫຼັງ?

ບົດເພີກຫັດ: ຈຶ່ງຫາຄໍາໃນເອົ້າດື່ນໃສ່ບ່ອນອິດເສັ້ນນີ້ໃຫ້
ພໍ: ບຸນນີ້ແປ້ນແຕກນັກ - -. ລາວເກືອບ
ເອົາ - ຫຼືປຸນໃຫ້ໃສ່ -. ລາວຖຸແຂວ້ວດັວິບ
- - - ແລະປາບັດແຂວ້ວ. ບຸນນີ້ແຍງ -
ແລະ - ພິນ.

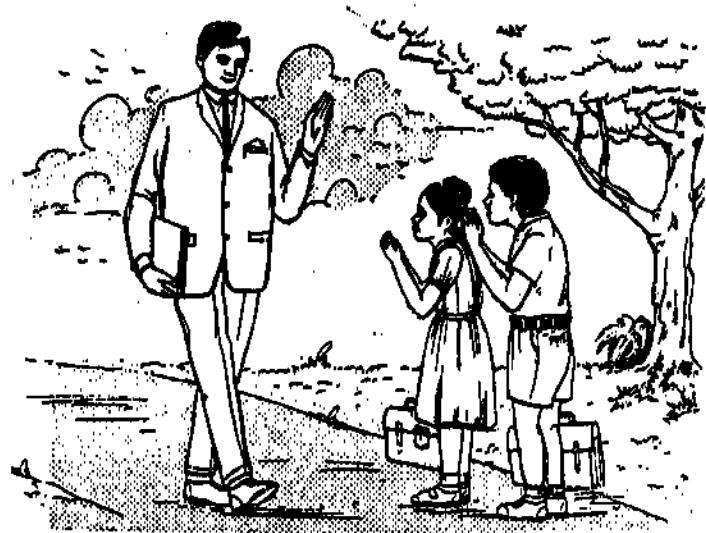
ບົດ ຄລ.- ບຸນຄຸນຂອງເມື່ແມ່

ຫຼັກແຫ່ງຫ່າຍນິນ້ ສະມຸດຫາວໜັງໄລກ ກົດ
ປໍເກົງຄຸນພໍແມ່ເຈົ້າ ຈອມສ້ອບຊຸ່ຄົນ
ດວນທີ່ຫາອະການ້ອບ ນັກຮຽນຫາວນເຫັນ-
ຊອບ
ພູນພໍາຮຽນໃຫ້ໄດ້ ວິຊາຊັ້ນສ່ວນສູງ.

ດំបូង, បាប់រុងបាន ហាងហិរញ្ញវត្ថុ
មិញ្ចីកា បូសមបាយបេរាណណ៍
ឡើឡើ ហានាលូង ឈោនកុនយ៉ែ
បារាំង យើងទីនឹងទីនឹង គិតុកុង

ແປສັບ: ທໍ່ເຕີນ = ແຜ່ນດິນ. ສະນຸດຫາ = ແມ່ນ້າໃຫຍ່,
ທະເລ. ຫາຮະກາ = ເດັກນ້ອບ. ໜວນເຫັນ
= ຄືດເຫັນ. ຊອບ = ດວນ. ເຄືອງ = ອັດຂ້ອງ.
ເຫັນ = ດອບກາງ. ກະທຳກ່າວການ = ເຮັດວຽກ.

ပିତା ୧୮.-

ກວບມືຄວາມເຄົາໂທບຕໍ່ຄອນ

ပြုခြင်း၊ ခေါ်ပါကသမဂန္တိအောင်
လေ့ခေါ်ပေါ်တော်မာရမှုပေါ်ပေါ်ပေါ်
လေ့ခေါ်ပေါ်တော်မာရမှုပေါ်ပေါ်ပေါ်
လေ့ခေါ်ပေါ်တော်မာရမှုပေါ်ပေါ်ပေါ်

ຫລືປ່ອນໄດ້ປ່ອນນີ້, ຂ້ອຍກໍກຳນັບແພື່ນຄີກັນ. ຂ້ອຍຮັກແລະນັບຖືກອຸ່ນເຫັນກັນກັບຂ້ອຍຮັກແລະນັບຖືຍິ່ນເຂອງຂ້ອຍ ແຈະຄວາມບູຮາວວ່າ “ພໍ່ແມ່ເປັນທິດເປົ້ອງຫົວ້າດອຸນນີ້ເປັນທິດເປົ້ອງຂວາ”.

ຄໍາອະທິບາຍ: ຄວາມບູຮາວ = ຄວາມເກົ່າເກົ່າ.

ທິດ = ໝ່ອງ, ອ້າງ ຫລື ຫາງ.

ຄໍາຖານ: ۱.- ປຸໃໂຮງຽນເຈົ້າພັງຄວາມໃບ?

۲.- ເວລາຈະເຂົ້າຫ້ອງຽນ ຫລື ເມືອບັນ
ເຈົ້າເຮັດປ່າງໄດ້ຕໍ່ອ ?

۳.- ເຈົ້າຮັກຄອຸຂອງເຈົ້າບໍ່ ?

۴.- ເຈົ້າຮັກແລະນັບຖືກອຸ່ນເຫັນກັນກັບຍິ່ດ ?

۵.- ແພື່ນປັບຄອຸກັບຍິ່ນແມ່ເປັນທິດບ່ອງຍິ່ດ ?

ບົດເປົກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເຕືອງດືມໃສ່ປ່ອນອິດແສ້ນໜີໃຫຍ່:

ປຸໃໂຮງຽນຂ້ອຍ - ຄວາມກອອຸຊີ້ແຈງແລະຂ້ອຍ
ເຮັດ - ຄວາມບອກຂອງພູ່ເພົ່າ: ເວລາເຂົ້າ -
ໃນຫ້ອງຽນ ຫລືອອກ - ບັນ.

ບົດ ມີ.- ພໍ່ເຖິງແມ່ເຖິງ

ພໍ່ເຖິງແລະ ແມ່ເຖິງເປັນ ພໍ່ແລະ ແມ່
ຂອງແມ່ເຮົາ. ແມ່ເຮົາເປັນລູກຂອງເພື່ນ
ແລະຍວກເຮົາກໍເປັນຫລາວ ຂອງພໍ່ເຖິງແມ່
ເຖິງ.

ບັນນີ້, ພໍ່ເຖິງແລະ ແມ່ເຖິງກໍເຖິງຫລາລ
ແລ້ວ. ແພື່ນເຮັດວຽກນັບປີໄດ້ອີກເລີລ. ພໍ່

ເຖິງມີໄປຮັດນວກຄືແຕ່ກ່ອນ; ແພໍ່ນປ່ຽນ
ແບະ ບໍ່ມີເມື່ອເຮົາ ແລະ ເບິງແລງ ສັງສອນ
ພວກຫາລາງ. ບາງທີ, ແພໍ່ນກໍລົງນິຫານ
ອັນປລາດໃຫ້ເຮົາຍັງ, ມ່ວນແທ້ງ! ເມື່ອ²
ເຖິງກໍຄົກັນ, ແພໍ່ນເບິງແລງພວກຫາລຸານຢູ່
ເຮືອນ. ບາງທີ, ແພໍ່ນກໍພາກັນໄປທໍາບຸນ
ປົວດ.

កំមួលហិបាប: ស្រាវជ្រាវ = ឈរក្នុង, ត្រូវក្នុង.

ບາງທີ = ບາງເວລາ.

ຄູວັນ = ທັນທີ, ເວລາວັນ.

កំណត់: ១.- យើង្វាត់ និង យើង្វាត់ បែង ពាប័ា ខោច ឬ
ជោ?

၆.- ယဝဂဇ္ဈာ ပုပ် ဟပ်က အော် ဖိန္ဒာ ဖြမ်တ္ထာ
ချော်?

၄.- ယုံကြုံတော်ဘာဗုပ္ပါဒီခို ? မမှုတော်ငါ ?

- ៤.- បណ្តុការណ៍បំពុំ, ដើម្បីរួចហាប់ស្ថិយវកជោះ
ឃើញណែន?

៥.- តើកុំគុងកក្ក និង បបកិ យ៉ាក្កា ឬម៉ាក្កា កិ
ឲ្យ?

បុកដឹងហ៊ាណ៍: ចុះហាត់ការា នូវទេស្ថាប័ណ្ណ និងបំបាត់ខ្លួន និង
យុវវត្ថុរោគប៊ែន – ឧប្បជ្ជម៉ោលេប៊ែន – ឧប្បជ្ជ
យ៉ាងក្នុងរោគប៊ែន – ឧប្បជ្ជក្នុងរោគប៊ែន – ឧប្បជ្ជ

ບົດ ຄະ.- ເຄືອງປຸກເຮືອນ

ລຸ່ມພັນຫ້າງເຄືອງເຮືອນ ເພື່ອປຸກເຮືອນ
ຫລັງໃຫ້ຂອງລາວ. ກ່ອນສົ່ງອື່ນໆ, ລາວ
ໄດ້ໄປພັນໄມ້ເສົາ, ຂໍ້ແລະຂາງປຸ່ປ່າ. ສາມ
ແບວນ້ຳແມ່ນເຄືອງໃຫຍ່. ເມື່ອໄດ້ຂອງເຫຼັກ
ນີ້ແລ້ວ ລາວກໍໄປຊອກຫາມາອິກຄື ແປ່ນ

ປຸ່, ຂ້າວ, ກອນ, ແກ, ສີຫົວ, ໂມ້ຍິງ, ໂມ້ດັກ
ແລະເຊັ້ນປາ.

ນອກນັ້ນ, ລາວບັງໄດ້ໄປກ່ຽວຫາລັ້ນມາໄຍ
ສໍາລັບໄວ້ນຸ່ງ ແລະໄປຕັດໄມ້ເຮັ້ນໆນາໄວ້ສານ
ປາເຮືອນອີກ.

ກ່ອນຈະໄດ້ເຮືອນຫລັງນີ້, ເຈົ້າອອງ
ເຮືອນຕ້ອງ ອອກເຫຼືອ ແຮງ ແລະ ເງິນ ອີກ
ຫລາຍ ແລ້ວ ຈຶ່ງຈະເປັນຫລັງເຮືອນພູ່ໄດ້.

ກໍາອະທິບາບ: ຫ້າງ = ຫາມາໄວ້; ສາມແບວ = ສາມ
ປາ່ງ. ໜ້າລົ້ນ = ໜູ້ນີ້;

ກໍາຖາມ: ១.- ລຸ່ມພັນຫ້າງຫຍັງ? ៦.- ລາວດ້ອງຫາ
ຫຍັງກ່ອນ? ៧.- ລາວໄປພັນເສົາ, ຂໍ້ແລະ
ຂາງປຸ່ປ່າ? ៨.- ນອກນັ້ນ, ເຄືອງເຮືອນຫລັງມີ
ອັນໄດ້ອີກແດ່? ៩.- ປາເຮືອນລຸ່ມພັນຮັດດັວບ
ຫຍັງ?

ပົດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເອົ້າງດົນໄສເປ່ອນຂົດເສັນນີ້ໃຫ້ພະລຸງພັນຫ້າງເຕື່ອງ - ເພື່ອປຸກເຮືອນຫລັງ - ຂອງລາວ. ກ່ອນສິງອື່ນງາງ ລາວໄດ້ໄປພັນໄສ - - ແລະ - ປຸກ.

ບົດ ໄຊ.- ການປຸກເຮືອນ

ເມື່ອ ລຸງພັນໄດ້ຫ້າງຫາເຕື່ອງປຸກເຮືອນ
ຢ່າເລື່ວ, ລາວຈົງວານພັນອ້າມາຊ່ອບປຸກ.
ນອກນັ້ນ, ລຸງພັນບັງໄດ້ຫ້າງຫາເຕື່ອງກົນ
ແລະເຫຼັກຢາອີກ ແຫຼ່ອລັງງານທຶນທຶນມາຊ່ອບ.
ເວລາປຸກເຮືອນນັ້ນ ມີຫາລາບຄົນເຮັດ
ຊ່ອບກັນ. ພວກນິ່ງເຂີ້ງ, ພວກນິ່ງຊຸດຊູນ

ເສົາ, ພວກນິ້ງຕັດໄມ້ແລະເອົາຮ່າງເຮືອນ. ພວກເຂົາເຈົ້າເຮັດດ້ວຍບຄວາມນ່ວນຊຸມ. ເວ-ລາບິກນັ້ນ ຄົນຫລາບຄົນກໍຊ່ອບກັນອີກ. ພວກເພື່ນບົກເສົາຂົນກ່ອນ, ແລ້ວໃສ່ຕໍ່, ຂາງ, ສີບົວ, ດັ່ງ, ກອນແລະແກ.

ເວລານັ້ນ, ເຮືອນລຸງພັນເກືອບແລ້ວໆ,
ບັງບັນຍືອນໄດ ລາວກໍເຮັດເອົາເອງຫາລືຈ້າງ
ຊ່າງມາເຮັດຊ່ອບ.

ກໍຈອະທິບາບ: ເຂົ້າ = ກະ ຫາລືແທກບ່ອນປຸກເຮືອນ.

ວານ = ຫາມາຊ່ອບ. ປຸກເຮືອນ = ບົກເກື່ອງ
ເຮືອນຂົນ.

ກໍຖານ: ๑.- ລຸງພັນໄດ້ວານໃໝນມາຊ່ອບປຸກເຮືອນ ?
๒.- ເວລາປຸກເຮືອນນັ້ນ ພວກ ມາຊ່ອບໄດ້ເຮັດ
ຫບັງແດ່ ? ๓.- ເຈົ້າເຫັນພວກປຸກເຮືອນ
ຫຍົງໃຫ້ລົມວ່ວນຊຸ່ນ ? ๔. ເວລາປຸກເຮືອນເຈົ້າ
ເຫັນເພື່ນບົກອັນໄດ້ຂຶ້ນກ່ອນ ?

ບົດຜິກຫັດ: ຈົງຫາກໍໄປເຮືອງຕົ່ນໄສ່ບ່ອນອິດແສ້ນນີ້ໃຫ້ຢ່າງ:
ມື້ອລຸງພັນຈະປຸກເຮືອນ, ລາວດ້ອງຊອກຫາ
ນັ້ນ -- ໃຫ້ຢ່າງສັງກ່ອນ. ແລ້ວລາວຈົ່ງວານ
-- ນາດຖານີ້ເຮືອນ.

ບົດ ລົມ.- ເຮືອນຂອງເຮົາ

ເຮືອນຂອງເຮົາ	ນີ້ຄຸນບໍ່ໜ້ອຍ
ວັນຄົນຂ້ອຍ	ຊັ້ນແດດແລະເມີນ
ປໍ່ບໍາກຈົນ	ບານຫາວໄດ້ອຸ່ນ
ໃຈທ່ຽງທຸ່ນ	ຫາລືສັກສົກາ.

ທຸກເວລາ	ພວກເຮົາຊັ້ນຊ້ອຍ
ຢູ່ແນ່ຂ້ອຍ	ອ້າຍນ້ອງທັງຫລາຍ
ໄດ້ສະບາຍ	ເພາະນີທຳຊັ້ນ
ຄົນກໍາພັ້ງ	ຢູ່ແນ່ຕາຍປະ
ກໍ່ເຫັນຈະ	ໄດ້ຄວາມລໍາບາກ
ໄດ້ທຸກບາກ	ເພາະບໍ່ມີເຮືອນ ແກ້ໄເຫຼັວ.

ກໍາອະທິບາຍ: ໄຈທ່ຽງທຸ່ນ = ໄຈບໍ່ເດືອດຮັບ.

ບໍ່ອັດເກີອງ = ບໍ່ສະຫັວນຫວັນໃຫວ່ວ.

ໄສກາ = ໄສກເລົ້າ, ຖວມເຫັງກາ.

ກໍາຖາມ: ၁.- ເຮືອນຈົານີປີໃບດັບ? ၆.- ເວລາແດດ
ກ້າຫລືປິນດົກເຈົ້າຊັ້ນປຸ່ໄສ? ၂.- ມື້ອນນີ
ເຮືອນປຸ່ຫັງດີໃຈບໍ່? ၃.- ລູກກໍາພັ້ງບໍ່ມີເຮືອນ
ປຸ່ເອົາຈະແປ້ນປາງໄດ້?

ບົດເປີດຫັກ: ຈົງຫາກໍາໃນເອົາງດືມໃສ່ບ່ອນອົດເສັນຕື່ບໍ່:
ເຮືອນ - ເຮົານີຄຸນ - ບໍ່ໜ້ອຍ, ວັນ - ຂ້ອຍ
ຊັ້ນ - ແລະ - ; ບໍ່ບໍາກຈົນບານ - ໄດ້ອຸ່ນ.

ບົດ ກາ.- ການປົວອະບັດເຮືອນ

ວັນເສົາຫລືວັນອ້າທິດ, ຂ້ອຍບປໍໄດ້ໄປ
ໄຮງຮຽນ, ຂ້ອຍໄດ້ຊ້ອຍແມ່ຂ້ອຍນັ້ນເຮືອນ:
ຂ້ອຍປັດເຮືອນ, ເຊັ່ນໄຕ໌ະ, ຕັ້ງແລະຕູ້.

ເວລາປັດເຮືອນ, ຂ້ອບໄດ້ຂອປະດູແລະ
ປ່ອງປັນມໍອອກຫົວໃຈ ເພື່ອເອົາອາກາດ
ບໍລິສຸດເຂັ້ມງານໃນຫ້ອງແລະ ບໍ່ໃຫ້ອີ່ປຸນຂັ້ງປູ້

ໃນເຮືອນ. ຂ້ອຍຖຸພົນເຮືອນແລະໄຕເຕັກດົວບ
ບັນປຸງ; ດັ່ງເຮືອນ ພົນແມ່ນ ຂ້ອຍຕ້ອງຖຸ
ດົວບັນຫຼັງໃສ່ເຫັນ ແຜ່ນໃຫ້ມັນກັງແລະ
ເຫຼືອມດີ.

កំអេហិបាប់: ប៉ុន្តែ = សិត្សុ, សមាជ.

ចាំការណ៍: ១.- មីត្រូវបែបនៃទេរសភា, ទៅដើរកែងការបានខ្លួន
យើ? ២.- ទៀតបាត់នឹងកំណើនបាបី? ឯុ.- ទៀត
កូលិយ័ត្ននឹងកំណើនបាបី? ៤.- ទៀតអំពីការបង្ហាញ
ការបង្ហាញនៃក្រសួងយុវជនបានខ្លួន?

ແປສັບ: ບົວອະບັດ = ເຮັດໄຕ້ຈົບງາມ.

อาการ = บ่องเป้าว่า, ลมหายใจ.

ပိဋကဓိ: ဇူဟာကုန်ပေါ်ခြောက်တံ့သီးအဲပော်ချော်သီးဖော်ပေါ်ချော်
မှုပဲပဲတော်လှောင်၊ ခွဲပဲတော်လှောင် - - ထဲပဲပဲ
မှုပဲပဲတော်လှောင် - - သော်လှောင် - - အောင် - - အောင်
- - မောင်လှောင် - - ပေါ်ဆုံး.

ບົດ ໂຊ်.- ຄົນໃນຄອບຄົວຂ້ອບ

ໃນຄອບຄົວຂອງຂ້ອບ ນິຄົນປຸ່ມລາບ
ຄົນ ຄື ພື້, ແມ່, ອ້າບ, ເອົບ, ບ້ອງບົງແລະ
ນ້ອງຊາບ. ພວກຂ້ອບປູ້ເຮືອນດູວກັນຫມິດ
ທຸກຄົນ.

យ៉ាងបែរ ប៊ែងដូឡុក្រាមទេសទេសខ័ណ្ឌ
ខ្លួនបុគ្គលិកឯកជាតិ កិច្ចិកឯកជាតិខ័ណ្ឌបែរ

- 46 -

ດីលេខទី៩យ៉ាង់មេ. ហុកិនិភាពរក^១
យោងក្រោម និងបិណ្ឌក្រោមជាក់ហេតុ.

កំមង់ហិបាប: អូបភាគនេះ (អំពី អូបប៉ែភាគនេះ) =
ភាពល្វែងគុ, ភាពបើងឡាយ, ភាពទូរបានឡើន.

គំរូនេះ : ១.- កម្របកិវជាសាស្ត្រដូចតើអ្នកដឹងទៀត ?
 ២.- តើពួកភ្លុកហើយបានលាយដោយបីដីណើដឹងទៀត ?
 ៣.- ដោយបីដីណើដឹងទៀតលប ? ៤.- យើដីលាយដីណើ
 ទេតាមបានឡើយវាទេ ?

បុកដឹងហត្ថេស : ចុះហាមកាំໄងនៅឯណ៍តិំនីស់បែងទិន្នន័យ៖
និករបកវិទ្យាគម្រោង - ហត្ថលាបកិន. យ៉ាងបែង
បៀប - - - យវកម្រោងហើយបុរីជិតិភាព. ឥឡូវ
និករបកវិទ្យាគម្រោងមិ - - - និតិយ៉ាង.

- 60 -

ບົດ ໜລ.-

ໃນຄອບຄົວດ້ວຍກໍາວນທຸກຄົນ

ພໍ່ແລະອ້າຫັກຂ້ອຍເຮັດວຽກປູ້ນາ. ແມ່
ຂ້ອຍໄປຂາຍເຊົ້າສານ, ພັກແລະໄກ່ປູ້ຕລາດ
ເອື່ອບໍ່ຂ້ອຍເຮັດວຽກປູ້ນາ, ລາວບົວໂສບັດ
ກວາດປ້າວເຮືອນ, ຕໍ່ເຫັນ, ທັງເຮັດປູ້ເຮັດ

ກົນ. ນອກນີ້, ລ້າວບັງໄດ້ເຮັດຫຼູກ, ຕໍ່
ບ້າແຍແລະຕາບເດືອງນຸ່ງຂອງຖືກວັບ. ປຸ່
ໃນຄອບຄົວ, ພູ້ໄດ້ກົນມີວຽກນີ້ກໍາວນເຮັດໝີຄຸນຫຼູກ
ຄົນ, ບັງແຕ່ຂ້ອຍຜູ້ດູງທີ່ຊ້ອຍເຫຼວລືອເຢັນບໍ່
ທັນໄດ້; ເດືອຍກໍເຮັດວຽກເໜີອນກັນ, ກີ່
ຂ້ອຍໄປກຽນຫຼັງສີທີ່ໄຮງກຽນ, ຂ້ອຍຈະອິດ
ສາພາກພຽງນຽງໃຫ້ໄດ້ ເພື່ອໃຫຍ່ນາ ຈະ
ໄດ້ແປ້ນຄົນດີມີປືບົດ ແກ່ຄອບຄົວແລະ
ປະເທດຊາດ.

ກໍາອະທິບາບ: ປ້າວ = ເຮືອນ, ເຮືອນທີ່ບໍ່ແຫັນໜາ.

ອິດສາ = ດຸ່ງນີ້. ປືບົດ = ພົນອັນດີ.

ຄອບຄົວ = ກົນໃນເຮືອນຄູວກັນ.

ປະເທດ = ແຜ່ນດິນສ່ວນບົ້ງຂອງໄລກທີ່ມີຄົນປູ້
ຫລາຍແລະປູ້ໄດ້ອະບຽບກົດໝາຍອັນດູວກັນ.

ຊາດ = ພວກຄົນທີ່ກົດບາໃນຈຸ່ມເຈົ້າວຽກກັນ.

ຄໍາຖາມ: ۱.- ພໍ່ແລະອ້າຫັກຈົ່າເຮັດວຽກປູ້ໄສ?
۲.- ແມ່ເຈົ້າໄປຂາຍຫາບັງປູ້ຕລາດ?

ນີ.- ເອົນເຈົ້າຮັດວຽກຫັງຫຼັງ? ຕ.- ເຈົ້າໄດ້
ຮັດຫັງຊຸ່ອບເພີ່ນບໍ່? ຕ.- ເພື່ອຈະໃຫ້ແປ່ນ
ຄົນນີ້ປີປັກເຈົ້າຈະຮັດປາງໄດ້?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງທ່ານກ່າວໃນເອົງດືນໃສ່ບ່ອນຂົກເສັ້ນນີ້ໃຫ້ຍິ
ຍື່ແລະອ້າບກົກຂອ້ອບ - - ປຸ່ນາ. ແມ່ຂອບໃປ
- ເຂົາສານ, - ແລະໄກ່ປຸ່ - .

ບົດ ၆၀.- ເຄືອງກິນລາວ

ຄັນເຖິງບານກິນນາ, ຄອບຄົວໄດກກົນໆງ
ອ້ອມພາເຂົ້າ. ປຸ່ເທິງພາເຂົ້ານັ້ນມີຖົວບຕັງປຸ່
ຫຼາລາປໃປ, ຖົວບຫາລັ່ງໃສ່ນໍາເຈົ້ວ, ປາ
ປັງ, ເອະແກງ, ລາບແລະບັກຕ່າງໆ.

ເມື່ອຈະກິນ, ຫຼຸກຄົນລ້າງມີໃຫ້ສະອາດ
ດີແລວຈົງຈົກເອົາເຂົ້າປຸ່ໃນກ່ອງຫລືຕີບແລະ

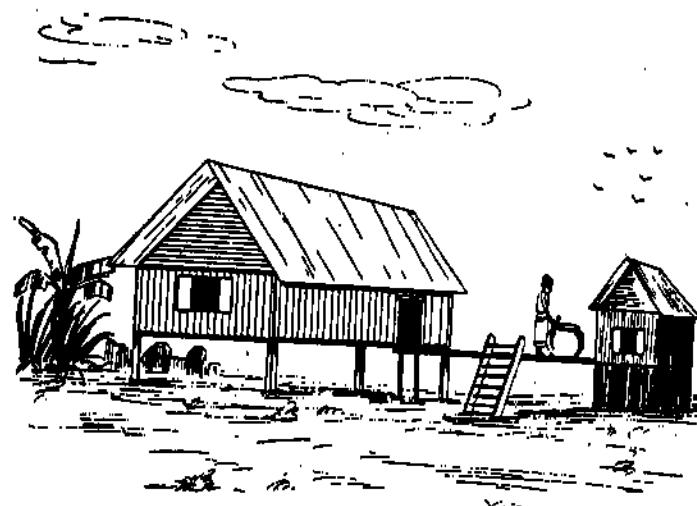
ຕັກເດືອງກິນດ້ວຍບ່າງ. ຄົນກິນເຂົ້າແລ້ວ
ເພີ່ມບັງ ກິນ ຫມາກ ກົດ ຫລື ຂອງ ຫວານ,
ແລວຈົງດົນນໍາເປັນຫົ່ສະອາດ.

ກ່າວນ: ຄ.- ຄົນເຖິງບານກິນມາ ຄົນໃນຄອບຄົວພາກັນ
ນັ້ງປຸສ? ໆ.- ປຸ່ເທິງພາເຂົ້າມີຂອງກິນຫບັງ
ແດ່? ມ.- ເມື່ອກິນເຂົ້າແລ້ວ ເພີ່ມບັງກິນ
ຫບັງອີກ? ໤.- ອາຫານຂອງລາວທີ່ເຊັບ
ກວ່າຫຼຸ່ມແມ່ນຫບັງ?

ແປສັບ: ຊາວລາວ = ພວກລາວ, ຄົນລາວ.
ນີ້ບິນ = ນັກ, ນັບຖື, ຊອບ.
ອາຫານ = ເຕືອງກິນ, ຂອງກິນ.

ບົດຜິກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເອົ້ອງດື່ມໄສປ່ອນຂິດເສັ້ນໜີເຫັ້ນຍື່;
ຄົນເຖິງບານກິນມາ - - ໄດກົນໜ້ອອັນ - - ເຂົ້າ.
ເທິງພາເຂົ້ານີ້ນີ້ - - ດັ່ງປູ້ຫລາຍໃບ. ຖ້າ
ເຫຼວ້ານີ້ໄສ່ນໍາ - - - - - , ແລະບັກ
ຕ່າງໆ. ລາບແປ່ນອາຫານອັນ - - ທີ່ຊາວ
ລາວ - ຫລາຍ.

ບົກ ၆။ - ເຮືອນຄົວຂອງອາຂົ້ອບ

ເຮືອນຄົວຂອງອາຂົ້ອບດິດກັບຊາວ ຕໍ່ກັບ
ເຮືອນໃຫຍ່. ເຮືອນຄົວນັ້ນອັບກວ່າເຮືອນໃຫຍ່.
ປຸ່ຫາວ່າງກາງຂອງເຮືອນຄົວແລະເຮືອນໃຫຍ່
ມີຊາວ; ຊາວນີ້ອ່ານຂ້ອຍໄດ້ນັ້ນໃຫຍ່
ແລະຫາວັດຖຸ. ບວບດັກນໍາໄດ້ວາງໄວ້ທີ່ປາກ
ໃຫ້. ເຮືອນຄົວຂອງອາຂົ້ອບສະອາດດີ. ລາວ

ນັ້ນເຕືອງໃຊ້ປັນຮະບູບ ແພາະເປັນປ່ອນ
ຄວກິນ. ປຸແປະຟາເບົອງຫລັງ ແມ່ນຄືໄຟ;
ແປະຟາຂ້າງຂວາລາວໄດ້ວາງໜີແລະຂຽງ;
ປຸ້ຂ້າງຊັ້ນນີ້ຮ້ານສໍາລັບນັ້ນ ດັວຍ, ຊຸມ,
ປ່ວງ ແລະສົງອິນໆງອິກ; ປຸແຈເຮືອນຄວ
ອາຂ້ອບໄດ້ນັ້ນທຶນນາກແບດ, ທຳເກືອແລະ
ໃຫ້ປາແດກ.

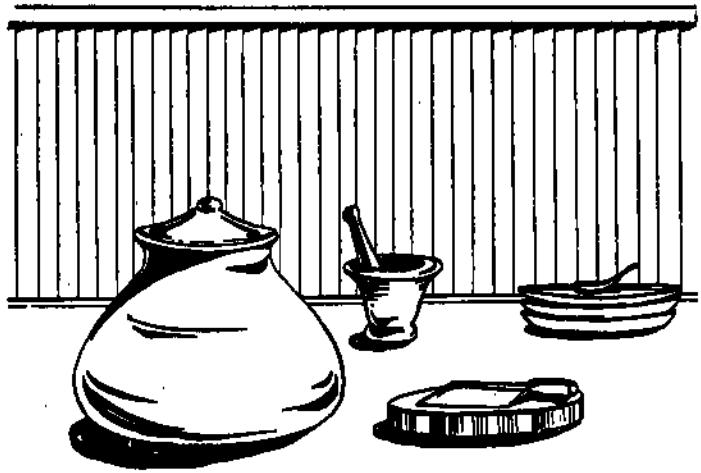
ກໍາອະທິບາຍ: ອາ = ນ້ອງສາວຂອງໝໍ.
ຮະບູບ = ອຸງບອ້ອບ, ຈິບດີ.

ກໍາຖາມ: ១.- ເຮືອນຄວຂອງຍາເຈົ້າປຸ່ນປ່ອນໄດ ?
២.- ປຸ້ຊຸານນີ້ຫຍັງ ? ພິ.- ເຮືອນຄວຍິ
ປ່ອນແຮດຫຍັງ ? ៤.- ປຸ້ໃນເຮືອນຄວນີເຕືອງ
ໃຊ້ອັນໄດ ? ៥. ຮ້ານນັ້ນສໍາລັບນັ້ນຫຍັງ;
໖.- ອາເຈົ້າໄດ້ນັ້ນຫຍັງແຕ່ປຸແຈເຮືອນຄວ ?

ບົດຜົກຫັດ: ຈົງຫຼາກໍາໃນເຮືອງຕົ້ນໃສ່ປ່ອນຂົດເສັ້ນໃຫ້ພູ

ເຮືອນຄວຂອງຍາຂ້ອບ – ກັບເຮືອນໃຫ້ບໍ, ແດ່
ເຮືອນຄວ – ກວ່າເຮືອນໃຫ້ບໍ, ດ່ຈາກເຮືອນຄວ
ອອກໄປນີ – ສໍາລັບນັ້ນ – – ແບະປາເຮືອນ
ຄວເບືອງຫລັງນີ – – ສໍາລັບດັ່ງໄຟຄວ
ກິນ.

ບົດ ๒๖.- ເຄືອງຄົວກິນ

ໃນເຮືອນຄົວຂອງອາຂ້ອຍ ມີເຄືອງຄົວ
ຫລາບປາງ ຄົມໜ້ນໆ, ຫຼັກແກງ, ຄົກສາກ,
ດຸ້ບຊຸມ, ປ່ວງຈອງ, ພູງແລະນິດພໍາ
ເປັນຕົ້ນ.

ອາຂ້ອຍເອົາເຂົ້າໜ່າໄສ່ຫວັດແລ້ວຫຼັງ.
ລາວປາກຊັ້ນຫລືປຸງດຸ້ບນິດພໍາໄສ່ເທິງອຸງ.

- ۴۶ -

ແລ້ວເຮັດແກງຫລືເອະດັວຍໜ້ນ. ລາວເອົາ
ຈອງດັກເຄືອງກິນປຸ່ນຫຼົນໄສ່ດຸ້ບ. ຈອງນັ້ນ
ດາມຫຼັມນະດາເຮັດດຸ້ບກະປິປະໜາກພໍາວ.
ດຸ້ບຫລືຊຸມສໍາລັບໄວ້ໄສ່ອາຫານດ່າງ ແລ້ງ.

ກໍາອະນິຫາວ: ເອະ = ແກງທີ່ໄສ່ນ້ຳຫັນຂັບ ແລ້ງ.

ເຂົ້າໜ່າ = ເວົ້າສາມທີ່ແຊຸ້ນ່າໄວ້ເພື່ອຫັ້ງ.

ດາມຫຼັມນະດາ = ດາມທີ່ເດີບເປັນນາ.

ເຄືອງຄົວ = ເຄືອງໃຊ້ໃນເຮືອນຄົວ.

ກໍາຖານ: ១.- ເຄືອງຄົວກິນມີຫຍັງແດ່? ៦.- ແພິບປາກ
ຊັ້ນຫລືປາເພື່ອເຮັດຫຍັງ? ៧.- ດາມຫຼັມນະ.
ດາມເພີນເອົາຫຍັງເຮັດຈອງ?

ບົດເຜີກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເອົງດືນໄສ່ບ່ອນອົດສັນນີໃຕ້ຍໍ:
ອາຂ້ອຍຄົວກິນ, ລາວ - ເຂົ້າໄສແຜ່ງຫລື -
ລາວຫັ້ງເຂົ້າໄສ - . ລາວປິ່ງຊັ້ນໄສ່ໄມ້ -
ລາວດັກແກງຫລື - ປຸ່ນຫຼົນໄສ່ດຸ້ບ.

- ۴۷ -

ບົດ ໜີ.- ວິທີແກ່ງປາ

ກ່ອນເອືອບຂ້ອບຈະແກ່ງປາ, ລາວເອົານໍາໃສ່ຫົມຄ້າໄຟແລ້ວເອົາເກີຍໃສ່.

ເມື່ອນໍາພົດ, ລາວກໍເອົາຕ່ອນປາໃສ່. ໜັ້ນວ່າຕ່ອນປາໄກ້ຈະສຸກ ລາວຈົ່ງເອົາຍັກທີ່ຊອບແລະລ້າງແລ້ວນາໃສ່ອີກ ເວລາຍັກບຸບ

ແລ້ວ, ລາວກໍເອົາປາແດກຫຼົມນໍ້າປານາໃສ່ແລ້ວຊົມເບື່ງ, ດັ່ງແກ່ງຫາກນົວດີແລ້ວ, ລາວກໍປົງລົງ.

ກໍາອະທິບາບ: ຊົມ = ກິນລອງເບີງ.

ນົວ = ແຊຸບດີ.

ກໍາຖານ: ១.- ເອືອບເຈົ້າແດກຫຼັງ ? ៦.- ກ່ອນລາວຈະແກ່ງປາ ລາວເຮັດປ່າງໄດ້ ? ៧.- ລາວເອົາຍັກໃສ່ຫົ່ນແລ້ວ ລາວເອົາອັນໄດ້ໃສ່ດື່ນ ? ៨.- ເວລາໄດ້ລາວຈົ່ງຊົມແກ່ງ ?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເອື່ອງດື່ນໃສ່ບ່ອນຂົດເສັນນີ້ໃຫ້ຍໍ: ກ່ອນເອືອບຂ້ອບຈະ - ປາ, ລາວເອົານໍາໃສ່ - ດັ່ງໄຟແລ້ວ - ໄສ່. ເມື່ອນໍາ - ແລ້ວລາວກໍເອົາ - ໄສ່.

ບົດ ၆၄.- ເຄືອງຫາວານ.

ເວລາບຸນ, ໄທບ້ານໄດ້ຮັດເຄືອງຫາວານ
ຕ່າງໆເພື່ອແຈກຫາວນ. ເພີ່ນໄດ້ຮັດເຂົ້າ
ຕົມ, ເຂົ້າສັ້ນຊູບປາ. ເຂົ້າລອດຊຸ່ອງ ແລະ
ເຂົ້າປາດ, ເຄືອງຫາວານເຫຼາລ້ວນຮັດດວບ
ເປັ້ນເຂົ້າຈ້າວ, ເຂົ້າຫນູງອຫາລືເຂົ້າສາລິສົມ
ກັບນ້ຳຕານແດງຫາລືຂາວ ແລະນ້ຳກະທິ
ຫນາກພ້າວ.

- ๕๐ -

ແມ່ຂ້ອຍຮັດເຂົ້າປາດ, ໝຶ່ນຕົມນ້າ
ກະທິໃສ່ໜັກກະທະ; ພໍມັນຮ້ອນແດ່ແລ້ວ,
ເພີ່ນຈົ່ງເອົາເປັ້ນແລະນ້ຳຕານລົງປິນ, ແລ້ວ
ລະວັງໜັນຄົນເພື່ອປີໃຫ້ໄຟໃໝ່ໜັງ, ດັນມັນ
ແຂ້ນແດ່ແລ້ວເພີ່ນກົມປົງ.

ກໍາອະທິບາຍ: ຄົນ = ກວນ, ເຮັດໃຫ້ເຂົ້າກັນ.

ແຂ້ນ = ກັນເຂົ້າ. ແຈກ = ປາຍ.

ກະທິ = ນ້ຳທີ່ຄົນອອກຈາກຕົ້ນອໝາກພ້າວ.

ກໍາຖານ: ១.- ເວລາບຸນ, ໄທບ້ານຮັດອັນໄດ້ແດ່ເພື່ອ
ແຈກຫາວນ? ២.- ເຄືອງຫາວານທີ່ເພີ່ນຮັດນີ້
ອັນໄດ້ແດ່? ៣.- ເຄືອງຫາວານເຫຼົ່ວ້າຮັດ
ດັ່ບອັນໄດ້? ៤.- ເວລາຮັດເຂົ້າປາດເພີ່ນ
ເອົາຫບັງໃສ່ແດ່? ៥.- ໝຶ່ນປົງໜັງເຂົ້າປາດ
ເວລາໄດ້?

ບົດປົກຕົວ: ຈົງຫາກໍາໃນເຄືອງຕົ້ນໃສ່ປ່ອນຂົດແສ້ນນີ້ໃຫ້ພໍ:

- ៥၇ -

ເວລາບຸນ, ໄທບ້ານແຮດຕືອງ - ຕ່າງໆເພື່ອ^ເ
ແຈກຫານ. ເພີ່ມໄດ້ຮັດ - - ເຂົ້າ - - ເຂົ້າ
ລອດຊຸອງ, ເຂົ້າປາດ. ໜີ້ອງຫວານເຫຼັກນ
- ແຮດວັບແປ່ງເຂົ້າ -, ເຂົ້າ - ຫົ້າ -
ສາລິປິນກັບ - - ແດງຫລືຂາວ ແລະນຳ -
- ໝາກພ້າວ.

ບົດ ๕๕.- ຄວນກິນແດ່ຍື່ນສົມຄວນ

ຂໍ່ຂ່າວໃຫ້	ເຫັນຮ່ອມການກິນ
ກອບໃຈສອນ	ສັງຫລານເຫລນໄວ
ຊື່ວ່າການກິນໃຫ້	ຫວັນພໍ່ພຽງອິນ
ປາໄດ້ກິນລື່ບລັນ	ລິນຮູ້ໃກດນັ້ນ ແທັນ.

ອັນນິ້ງໃຫ້ ຫາສຶກສັດ
 ແນວທີເປັນອາຫານ ແຊບນົວໃນລື້ນ
 ອັນໄດ້ບັງເຫັນນັ້ນ ດາວກຍບດເບົ່າ
 ປາໄດ້ກິນເຂົ້າທົ່ວ, ລົງດ້ອຍບັດ ແຫ້ແຫຼວ,
 ບານກິນຫາບໍ່ຊ້າງ ແຫ່ລກມຸ່ນົດເຫື້ອ
 ປາໄດ້ກິນໄວຫລາຍ ໄນນໍາເລີຍລືມຫາບໍ່
 ປັນທຶນເກັດກ້າງ ດາຄຳກ້າງອັນ
 ຂົວິດສັນ ເສັງຫຼອນຄອບກິນ ແຫ້ແລວ.

ກ່າວເຫື້ບາຍ: ກອບໃຈ = ດັ່ງໃຈ. ໄທດນັ້ນ = ດວານ
 ຊົ່ວຮັບຂອງນັ້ນ. ໄນນໍາ = ກິນກ່າວໃຫຍ່ແລະ
 ເອົາເຂົ້າໄວງ່າ. ລົງດ້ອຍ = ຂຶ້ຜັນເລືອດ.

ກ່າວຖາມ: ๑.- ການກິນເຮົາກວ່າໃຫ້ຜັນປ່າງໄດ້?
 ๒.- ດັ່ງເຮົາກິນລົ້ນລົ້ນຈະຜັນປ່າງໄດ້?
 ๓.- ເຮົາກວ່າຫາອາຫານປ່າງໄດ້?
 ๔.- ດັ່ງກິນອາຫານບໍ່ແຫັນບຸດ ເຮົາຈະຜັນ
 ປ່າງໄດ້? ๕.- ດັ່ງກິນກິນໄວຈະຜັນປ່າງໄດ້?

ບົດ ໃບ.- ລູກຊາບດີ

ບົວພາເປັນແດກທີຣັກ ພົມໝ່າຫລາຍ.
 ລາວບໍ່ເຮັດໃຫ້ຜັນໄດ້ຄວາມ ທຸກໃຈນໍາຈັກ
 ແຫ້ອ, ເພາະລາວເຂົ້າໃຈວ່າ ບົດມາກວານນັ້ນ
 ໄດ້ລົງງົດລາວມາກັບຄວາມລໍາບາກຫລາຍ;
 ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງທຳໃຫ້ຜົມໝ່າມີຄວາມຊຸມຊົ່ນເປີນ

ດິນໆລາວສເມີ. ເນື່ອປຣີອນ, ບົວພາກ
ພັງຄວາມບອກສອນແລະເຄົາອົບປ່າເປົງຍໍ
ແມ່; ປູໂຮງຮຽນ, ລາວກໍສົງວນຮຽນ, ທັງ
ເປັນເດັກຮຸດດັບ.

ເດັກທັງຫລາຍເຮີບ ! ບົວພາເປັນລູກ
ຊາຍດີຜູ້ນິ່ງ, ໜູ້ຈົ້າຈົ່ງເຮັດຄືບົວພາແລະ
ຮັກພື່ເມ່ຂອງເຈົ້າສເມີ.

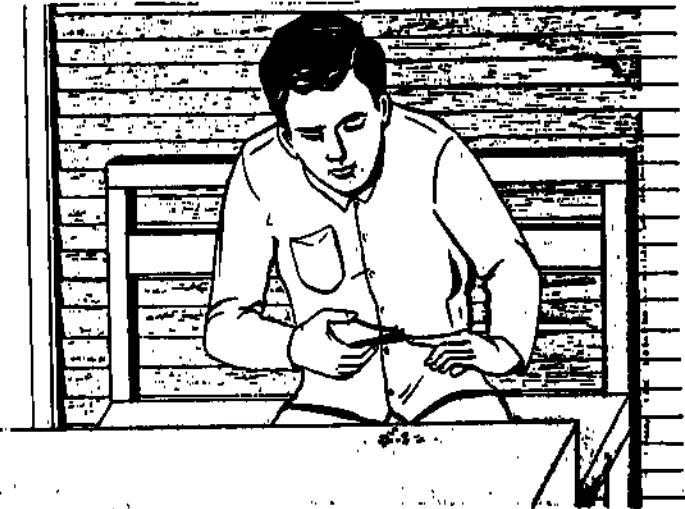
ຄໍາອະທິບ່ານ: ທຸກໃຈ = ດາວໃຈ. ປິດມາດາ = ພໍ
ແມ່. ເຄົາອົບ = ນັບຖື. ສົງວນ = ນັກ, ຊອບ,
ຍິຈ.

ຄໍາຖານ: ១.- ບົວພາເປັນເດັກນັບປ່າງໄດ ?
២.- ແນ້ນຫຍັງ ລາວ ຈົ່ງ ປໍ່ເຮັດ ໄຫ້ ພໍແມ່ໄດ້
ແວ່ນຫຼຸກໃຈນຳ ! ៣.- ເນື່ອປຣີອນບົວພາ
ປະພິດປ່າງໄດ ? ៤.- ແນ້ນຫຍັງເຈົ້າຈົ່ງຄວນ
ເອົາບົວພາເປັນແບບປ່າງ ?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົ່ງຫາຄ່າໃນເອົງຄົ້ມໄສປ່ອນຂົດເສັ້ນໃຫ້ຍຶ່ງ:

ບົວພາແນ້ ເດັກນັບປ່າງທີ່ - ພໍແມ່ຫລວງ.
ລາວບໍ່ເຮັດໃຫ້ແມ່ໄດ້ຄວາມ - - ບໍ່ຈັກເຫຼືອ,
ເພົາລາວເອົາໃຈວ່າ - - ມາກວນນັ້ນໄດ້ລົງ -
ລາວມາດ້ວຍຄວາມ - - ຫລາບ. ດັງນັ້ນ,
ບົວພາຈົ່ງທຳໃຫ້ - - ມີກວານອຸນຫຼືນິ້ນິຕີ
ໜ້າແມ່.

ບົດ ໄກ.- ຄວບຕັດເລັບມື

ດັ່ງນີ້ໄດ້ມີເລັບຫານນີ້, ປ່າເຂົ້າໃຈ
ນົວນິວໄດ້ມີເລັບຫານນີ້, ປ່າເຂົ້າໃຈ
ວ່າມີນາມ. ຈຶ່ງເປົ່ງເລັບມືຂອງທ້າວແພັດ
ນີ້ດູ, ມີແດ່ຂໍ້ເລັບເຕັມທັງສີບນີ້ວ, ທ່ານໃຫ້ເລັບ
ນີ້ດຳເຫຼີດ, ຫັນຂັດງຸດແທ້ງ. ບໍ່ແມ່ນແຕ່
ປໍ່ສະອາດເທົ່ານີ້, ຄັນເລັບມືຫາວ, ທ່ານການ

ກັບສະກວກ, ເພາະເລັບມືນັ້ນກີດຂວາງປູ້.
ຈຶ່ງພັງຄວາມຂ້ອຍນີ້ເຖິດ, ປ່າເພົງໃຫ້ເລັບ
ມືເຈົ້າປ່າງຫາວຫາລາຍ, ຄັນມັນປ່າງອົນນາບານ
ໄດ້ ກິໃຫ້ຕັດດຸມສັງໄວ້ ຖ້າ.

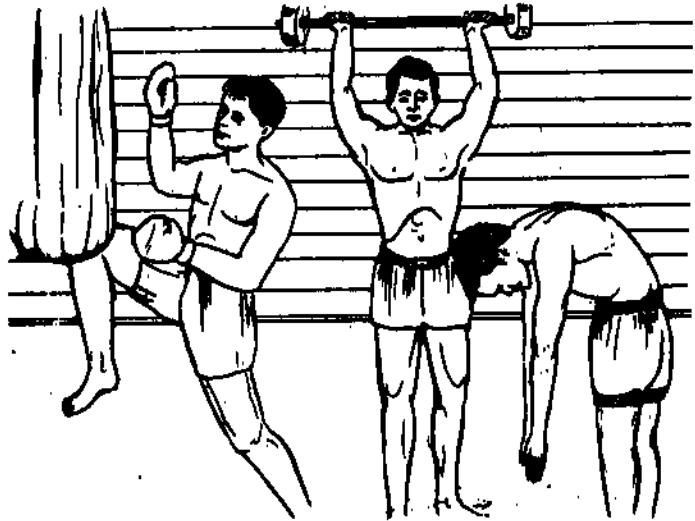
ກ່າວະທີບາບ: ສະກວກ = ງ່ານ, ບໍ່ຫາກ.

ກີດຂວາງ = ດັນໄວ້, ກັ້ນກາງໄວ້.

ກ່າວກຸາມ: ១.- ເພີ່ນວັນເອື້ອງຫບັງ? ៦.- ເລັບມືຂອງ
ທ້າວແພັດເປັນປ່າງໄດ້? ៧.- ດັ່ງເລັບມືຫາວ
ນັ້ນເປັນປ່າງໄດ້? ៨.- ເປັນຫບັງ ຈຶ່ງບໍ່ສະ
ດວກ? ៩.- ດັ່ງນີ້, ດັ່ງເລັບມືເຮົາຫາວເຮົາ
ຄວບເຮັດປ່າງໄດ້?

ບົດຜົງກຫັກ: ຈຶ່ງຫາກວ່າໃນເອື້ອງດືນໄສ່ບ່ອນອິດເສັນນີ້ໃຫ້ຍໍ:
ເຈົ້ານີ້ - ສີບນີ້ວ່າ ໄດ້ກົນີ້ - ທຸກນີ້ວ. ດັ່ງ
ເລັບຫາກ - ດ້ວງ - ໄຫ້ສັ້ສມີ.

ບົດ ແຈ້. ຄວາມປຸດນິແຮງ

ຂ້ອຍປຸດນິແຮງເລືອບ ແກ້ວມະນີ່ອຍລ່ອບ
ລັກໃນຕົວ ຫລືປວດຫົວຖືກິງຫາວໄຂ້ ເພີ້ວ
ເພື່ອໄດ້ຫັດເຫື່ອຫັດແຮງ ເຊັ່ນເລະເລັງ
ທໍາກວາມສະອາດ ປຶ້ມໄດ້ຂວາດດັງນີ້ຫຼຸກວັນ
ຮອງສໍາຄັນອາຫານບ້ານຊ່ອງ ທັງກ່ຽວຂ້ອງ

- ນີ້ -

ເຕື່ອງນຸ່ງແຍດີ ກໍາລິກັນໃຫ້ມັນສະອາກ ຈຶ່ງ
ບໍ່ອາດຄວາມປຸດສະບາບ ເຮົາຫັງຫລາຍຄວນ
ຈຳຈຳໄວ້ ຮັກສາໄດ້ດີກວ່າປາປົວ ແກ້ເຫັນລັ້ວ.

ກໍາອະທິບາຍ: ບ້ານຊ່ອງ = ເຮືອນຊາວ.

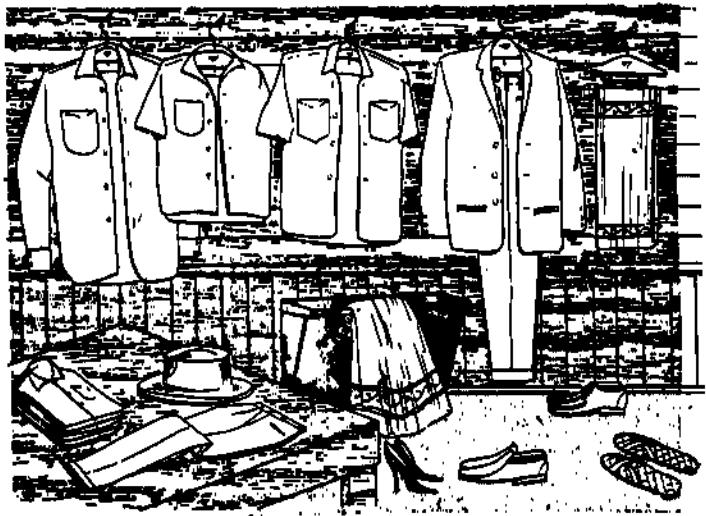
ປຸດສະບາບ = ປຸດນິແຮງ.

ກໍາຖານ: ໦.- ພື້ນປາກປຸດນິແຮງຈົ່າຕ້ອງເຮັດປາງໄດ້;
໬.- ອອງທີ່ດັ່ງໃຫ້ສະອາກປຸດລູ້ເລືອບງຸນ້ນແມ່ນ
ອັນໄດ້ແດ່; ໨.- ຖ້າເຮົາຈັບໄຂ້ ເຮົາຈະດັ່ງ
ເຮັດເຜົຍໄດ້;

ບົດຝຶກຫັດ: ຈຶ່ງຫາກໍາໃນເຂື້ອງດື່ມໄສເບ່ອນອີກເສັ້ນນີ້ໃຫ້ຍໍ;
ຂ້ອບ - - ນິແຮງເລືອບງຸນ ບໍ່ຮູ້ - ລ່ອບລ້າ
ໃນດົວ, ຫລື - ຫວກິກິງ - ໄຂ້; ເພາະ
ເພື່ອໄດ້ຫັດ - ຫວ້າ - , ເຊົ້າແລະແລງທຳ
ກວານ - - ປຶ້ມໃຫ້ອາກດັ່ງນີ້ - -.

- ນີ້ -

ບົດ ໂລ.- ເຄືອງນຸ່ງຖື

ເຄືອງນຸ່ງຖືເປັນຂອງປ້ອງກັນຄວາມຮ້ອນ
ແລະຫນາວ. ເຄືອງນຸ່ງຜູ້ຊາຍບໍດີເຄືອງນຸ່ງຜູ້
ບີງ; ຜູ້ຊາຍນຸ່ງໄສ້ງົງ, ເສອ, ຜ້າຍາວຫາລີ ບ້າ
ສະໂຫລງ; ແຕ່ຜູ້ບົງນັ້ນນຸ່ງຕົນ, ເສອ ຫາລີ
ຖືແຍກນີ້. ນອກນັ້ນ, ແພນບັງໄສ່ເກີບ
ມີຫຼັບ.

ເພື່ອປ້ອງກັນຕົນອີກ. ໝວກເປັນເຄືອງໄສ່
ຫົວສໍາລັບ ກົງແດດແລະມົນ.

ເຄືອງນຸ່ງທຸກໆມວນທຳດັວບປ້າຍ, ໄຫນ
ແລະຂົນສັດ; ເຄືອງນຸ່ງປ້າຍແລະໄຫນ ສໍາລັບ
ນຸ່ງຍາມຮ້ອນ, ແຕ່ເຄືອງນຸ່ງຂົນສັດນັ້ນສໍາລັບ
ນຸ່ງຍາມຫນາວ.

ກໍາອະທິບາບ: ປ້ອງກັນ = ປົກ. ກົງ = ບັງ.

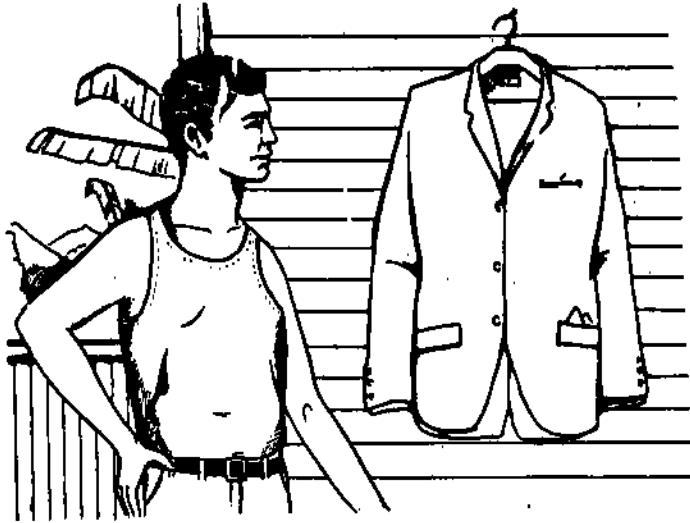
ທຸກໆມວນ = ໜົດທຸກ້ອນ.

ກໍາຖາມ: ၁.- ເຄືອງນຸ່ງຖືສໍາລັບເຮັດຫຍັງ? ၆.- ເຄືອງ
ນຸ່ງຜູ້ບີງກີຂອງຜູ້ຊາຍບໍ່? ၇.- ເຄືອງນຸ່ງຜູ້ຊາຍ
ມີອັນໄດແຕ່? ၈.- ເກີບສໍາລັບເຮັດຫຍັງ?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເອົ້າດົນໄສ່ເປົ່ອນຂົດເສັນນີ້ໃຫຍ່:

ເຄືອງນຸ່ງຖືເປັນຂອງປ້ອງກັນຄວາມ - ແລະ - .
ເຄືອງນຸ່ງຜູ້ຊາຍບໍດີເຄືອງນຸ່ງ - -. ຜູ້ບີງ
ເຂົາເຈົ້ານຸ່ງ - - ແລະຖືແຍ - . ໝວກເປັນ
ເຄືອງໄສ່ຫົວ ສໍາລັບກົງ - ແລະ -, ດານ
ຫນາວເພີ້ນນຸ່ງເຄືອງທຳດັວບ - - .

ບົດ ນິວ.- ເສືອໃຫຍ່ຂອງຂອບ

ພໍຂອບໄດຕເສືອໜາວໃຫ້ຂອບບິນນັ້ງ; ເສືອບິນນັ້ງເປັນເສືອໃຫຍ່ຂອບສັນກົມ, ດຳເປີດ, ແອນບາວ ແລະມີສາມຄົງ ດີ ສອງຄົງໃຫຍ່ປຸ່ລຸ່ມ, ນຶ່ງຄົງນ້ອຍປຸ່ທີ່ງ, ໂຕນັ້ນ ນັ້ນລ່ວມລົງຍ່ງໆວາມ. ເວລາໄດ້ຂອບນຸ່ງເສືອ

- ກົດ -

ບິນນັ້ງ ຂອບຕ້ອງຊຸມເສືອນ້ອບ, ເພື່ອບິຕ້ ມັນເປັນກັບເຫຼືອແລະໄກ

ພັດແຕ່ໄດ້ເສືອບິນນັ້ນມາ ຂອບກົມືຄວາມ ດີຈະຫາລາຍ. ຂອບຈະບົວໂສບັດມັນໃຫ້ໄດ້ຊັດນິນງານ.

ກ່າວະເກີບາບ: ລ່າມ = ບາວລົງ, ປອນລົງ.

ບັດແຕ່ = ດັ່ງແຕ່. ປູ້ທີ່ງ = ປູ້ສູງ.

ດໍາຖານ: ១.- ແມ່ນໃບດັດເສືອໜາວໃຫ້ເຈົ້າ?

២.- ເສືອບິນນັ້ງແປ່ງເສືອແລວໄດ້?

៣.- ອົງເສືອໃຫຍ່ເຈົ້າມີຈັກຄົງ?

៤.- ເສືອບິນນັ້ງສໍາລັບນຸ່ງບາມໄດ້?

៥.- ໝື່ອຈະນຸ່ງເສືອໃຫຍ່ ເຈົ້ານຸ່ງຫຼັກກ່ອນ?

៦.- ອົງຈະໃຫ້ເສືອຂອງເຈົ້າໄດ້ໃຊ້ດົນ ເຈົ້າ ຕ້ອງເຮັດປາງໄດ້?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເຮືອງຕົ້ນໃສ່ບ່ອນຂົດເສັບນີ້ໃຫຍ່:

- ກົດ -

បានហុវខោលបែន្រក្សេបត៉ងប៉ុង - - ឱង
សំដើរបៀរកសំ - ពណ៌ត៉ងប៉ុង - - ឱង
យោចបែន្រក្សេស៊ូហិលប៉ែន. បានហុវមាយ់
ខោលបែ - ស៊ូហិលបីឱ្យប៉ុងហិលខោល, និង
ខោលត៉ងបិវទេសបោកមុន ហិតិកិច្ច យ៉ូហិតិកិច្ច
- គិន.

បុគ្គលិក ឯែ. - រាយការណ៍បោកដោយប៉ុងប៉ុង

វីរាមាតិក ខោលបែកិច្ចបែន្រក្សេ, ខោល
បែន្រក្សេដោយប៉ុងប៉ុង. មេខោលបាបខោវា
កូស៉ារ, ស៊ូ, ឬ, សុ, យេឡេលប៉ាបុងអុន;
ខោលបែកខោវាកាំសាត ឡេលកូខោវាកែងសមបុ.
មេខោលឡេលខោលយាកែងបែន្រក្សេ, បែន្រក្សេ
ប៉ុងប៉ុង.

ແມ່ຂອບລ້າງສາດ, ຂອບເອົາເກົ່າງຈຸບ
ນ້ຳໃຫ້ປັງກໜີດແລ້ວ ເອົາມາພອກສະບູແລະ
ບໍ່ອງມາກອງໄວ້ເທື່ອລະອັນ. ເນັ້ນພອກແລະ
ບໍ່ອງໜີດທຸກອັນແລ້ວ ຂອບກໍເອົາເຄື່ອງນັ້ນ
ມາໄລນ້ຳອີກສອງສາມເທື່ອ ແພ່ໃຫ້ນ້ຳສະບູ
ອອກ. ແມ່ສະວາດດີແລ້ວຂອບກຳປິ່ນ; ແລ້ວ
ເອົາເມື່ອຕາກໄວ້ຜູງກາພ່ອໃຫ້ນັ້ນແຫ້ງ.

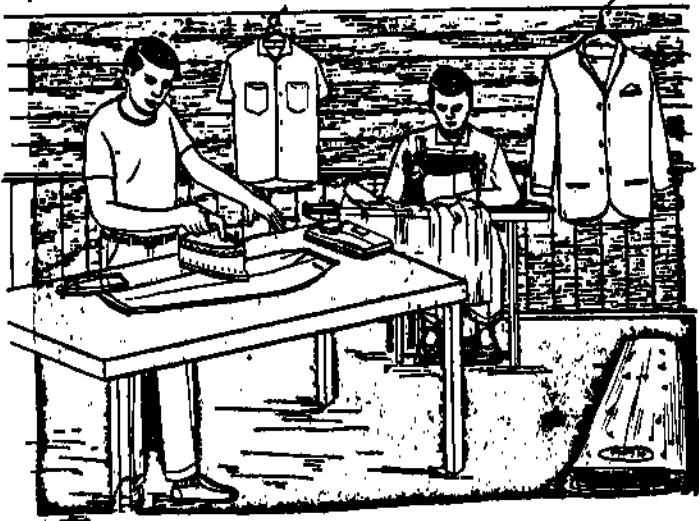
ກໍາອະທິບາຍ: ວັນອາທິດ = ມີທຶນ້າອອງຈ່າວວັນວັນທັງ
ເຈດວັນ. ພອກສະບູ = ເອົາສະບູຖຸໄປນາ.

ກໍາຖານ: ១.- ເຈົ້າໄປຊັກເຕື້ອງກັນໃຍ? ២.- ແລະໄປ
ຊັກປູໃສ? ៣.- ແມ່ເຈົ້າຖືບັງ ແລະ
ເຈົ້າອອງແດ? ៤.- ເຈົ້າຊັກເຕື້ອງເຮັດຈັງໄດ?
៥.- ແປ້ນຫຼັບໆພອກສະບູແລ້ວ ຈຶ່ງລ້າງ
ນ້ຳອີກ?

ບົດຜິກຫັດ: ຈຶ່ງຫາກໍາໄສເອົງດົມໄສປ່ອນຂິດເສັ້ນໃຫ້ພໍ:

ຂອບ ແລະ ແມ່ ພາກັນໄປແຄນ ນ້ຳ ບ່ອນນ້ຳ - .
ແມ່ຂອບຫາບເອົາ - . ໃນຄຸນ້ນນີ - - -
ແລະ - - - . ຂອບແບກ - - . ຂອບເອົາ
ເກົ່າງ - - ໃຫ້ປັງແລ້ວເອົາພອກ - - . ອອບ
ເອົາເກື່ອງນັ້ນນາ - - . ເນື້ອສະວາດດີແລ້ວ
ຂອບກໍເອົາເມື່ອຕາກໄວ້ - ແພ່ໃຫ້ນັ້ນແຫ້ງ.

ບົດ ວິເຕ.– ເຮືອນຊ່າງຕັດເຄືອງ

ບຸດດາຕັດໆການຈ້າງຕັດໄສ້ງແສ້ອຂຸດນິ້ງ, ໄປຫາເຮືອນຊ່າງຕັດເຄືອງ, ເຮືອນນັ້ນປຸ່ນໃນບ້ານລາວເອງ. ເມື່ອໄປຮອດແລ້ວ ບຸດດາເຫັນຊ່າງຕັດເຄືອງພວມຕັດຜ້າແຍດ້ວຍມີດຕັດໃຫຍ່ທີ່ເຂົ້າດີກວານິ້ງ, ແລ້ວເອົາໄປຫາບີບ

- ກວ -

ປຸ່ງຕະຫຼືບ; ໝັ້ງຂອງລາວພວມແລ້ນຮູກະດຸມດວຍເຂັ້ມແຂລະໃຫນຕະຫຼືບ.

ບຸດດາເລືອກເອົາແຍ່ທີ່ປຸ່ນໃນຕັ້ງ. ເມື່ອຕົກລົງລາຄາກັບແລ້ວ, ຊ່າງກໍເອົາແມັດຜົມມາແທກຄືງຂອງລາວແລະຈິດໄວ້. ເມື່ອແທກແລ້ວຊ່າງຕັດຈົບອກບຸດດາວ່ອ “ສາມມີຈົງມາເອົາເນີ!” ບຸດດາກັບຄົນບ້ານໄດ້ບຄວາມຊັບໃຈ ເພາະຈະໄດ້ບຸ່ງເຄືອງໃໝ່.

ຄໍາອະທິບາບ: ຂຸດນິ້ງ = ໄສ້ງຕົວບິ່ງກັບແສ້ອລົວບິ່ງ.

ແລ້ນ = ຕຳບົບແຄນ ດ້ວຍມີຫລື ຫລືບົບແຄນ ຮູກະດຸມ.

ຄໍາຖາມ: ๑.- ບຸດດາໄປຈ້າງຕັດໄສ້ງແສ້ອປຸ່ນໄສ?

๒.- ບຸດດາເຫັນຊ່າງຕັດເຄືອງນີ້ອັນໄດ້ແດ່?

๓.- ມີດຕັດໃຫຍ່ສໍາລັບໄວ້ແຕ່ຫຍົງ?

๔.- ຊ່າງຕັດເຄືອງໃຊ້ຫຍົງສໍາລັບແທກຄືງ?

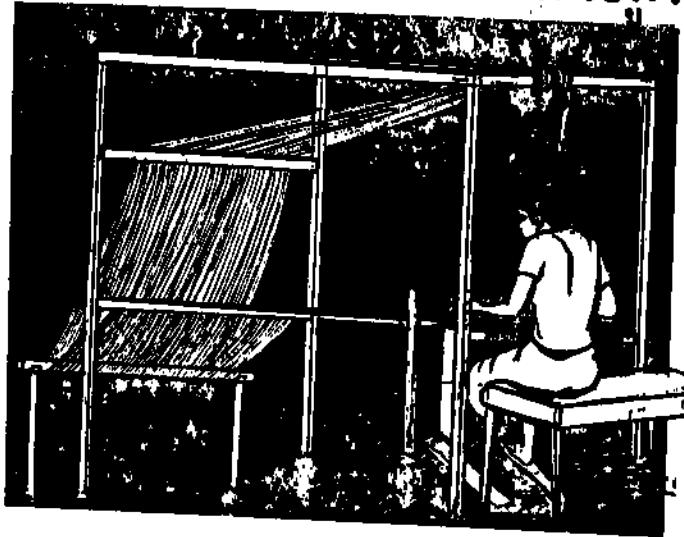
๕.- ເປັນຫຍົງບຸດດາຈົງດີໃຈ?

- ໧໨ -

ບົກແປກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເຮືອງດົນໄສ່ບ່ອນຂົດເສັນນີ້ໃຫຍ່: ບຸດກວາປີຫາເຮືອນ - - ເຄືອງ. ແມ່ນບຸດກວາ ໜັ້ນຊ່າງດັດເຄືອງກໍາລັງ - - ປຸ່ງ. ລາວພວມ ດັກບັນຍະດັວບ - - ໄທ່ານ - ດວງນິ້ງ. ແລ້ວ ລາວອຳນັບ - ປຸ່ຈັກຫົບບົບ. ໝັງລາວຫວາມ - ສູນຄຸນກົວບັນ - ແລະບັນໃຫຍ້ຫົບບົບ.

- ၇၃ -

ບົດ ວິວ.- ອ່ອນຂ້ອບຕໍ່ຫຼາກ

ຂໍ ອ່ອນຂອງຂ້ອບຊ່ອບແມ່ຂ້ອບຕໍ່ຫຼູກ
ເພື່ອປາກໄດ້ແຍມາຕັດເຄືອງນຸ່ງໃຫ້ພວກ
ນ້ອງນຸ່ງໄປໄຮງຮຽນ. ກ່ອນຈະຕໍ່ຫຼູກນັ້ນ,
ອ່ອນຂ້ອບໄດ້ອວປ້າບດັວບອວ, ເຂັ້ນແລະປັ້ນ
ຫາລອດດັວບຫາລາ; ລາວຄົນຫຼູກໄສ່ແປ້ອ, ກາງ
ຫຼູກໄສ່ກີ, ແລ້ວຕໍ່ກົດວັບພື້ນແລະກະສວບ.

- ၇၄ -

ឃើមប្រាកតាំបាត់យោហើងបែនលាចហាលិនិ
កិត្តិសុវត្ថិ, នៅឯណីបានការពីរួមប៉ាលស៊ីកំនុ
ហាលិនិមបាត់យោហើងលើការកិត្តិ.

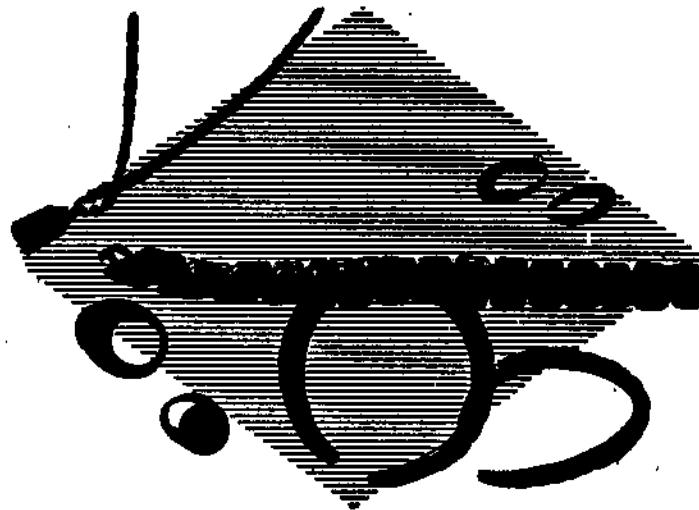
នអភាពរាយរាយការតាំបាត់យោហើង, នៅឯណីបាន
កំប្រាកតាំសុវត្ថិបាត់យោហើងលាចហាលិនិកំនុ.

ការអប់រំបាប់: ខែ = ឱ្យសំឡុងឯធម៌ខោរោងប៉ាលិនិ
ទាក់បាប់រាយរាយ. ឆែង = ឱ្យឯធម៌ដែលប៉ាលិនិ
ស៊ីនិ. ប៉ូន = នៅឯណីបាន.

ការការុំ: ១.- ឱ្យជូលឈរដោយតាំបាត់យោហើង? ៦.- បាត់
យោហើងខោរោងទៅឯធម៌? ៧.- កំណុំ
ទាក់បាប់រាយរាយដោយតាំបាត់យោហើង? ៨.- តាំបាត់យោហើង
ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ? ៩.- តាំបាត់យោហើង
ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ? ១០.- ឱ្យការការុំ
ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ? ១១.- ឱ្យការការុំ
ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ?

បុណ្ណោះការុំ: ចុះហាត់ការុំនៅឯណីបានការការុំ
ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ - ធម៌ - ឬកុំ
ការុំ - - ធម៌ - ; ឱ្យប៉ាលិនិការុំ - ឱ្យប្រាកតាំបាត់យោហើង
ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ - ការុំដោយប៉ាលស៊ីកំនុ.

បុណ្ណោះ - ទេរោង

ទេរោងនូវកិត្តិបែនខោរោងគិតិត្រឹម, សំឡុង
ឲកុំនិងការុំនិងការុំ; កុំណុំការុំនិងការុំ
តាំបាត់យោហើង ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ.
ឲកុំនិងការុំនិងការុំ ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ.
ឲកុំនិងការុំនិងការុំ ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ.
ឲកុំនិងការុំនិងការុំ ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ.
ឲកុំនិងការុំនិងការុំ ឱ្យគឺតុកុងបាប់រោងនិងការការុំ.

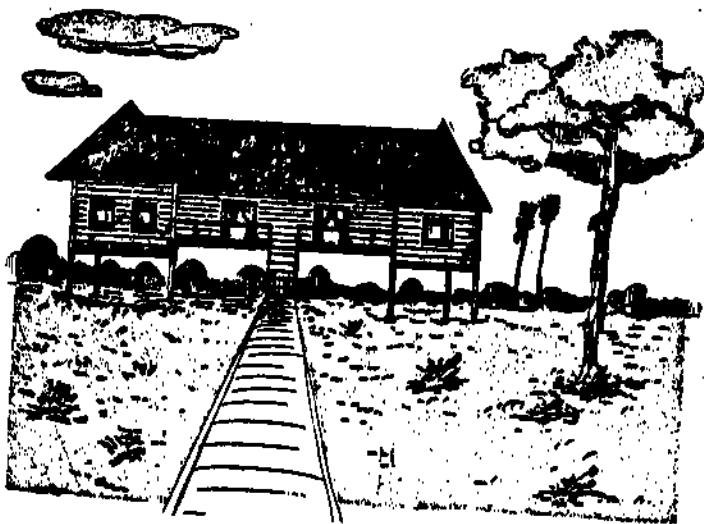
ງາມບໍ່ຫຼັບກວ່າຫັນນະດາ, ເປັນເຕືອງໜາ
ຫລືບາງຫຼັກວາດ, ຂາວສະອາດຫລືວ່າເປັນ
ລາຍ ເກີນວ່າຫລາຍມີຫົດຫຼຸກປ່າງ ບໍ່ຊ້າງ
ເວົ້າສຸດສັງຈິກອັນ ແລນາ.

ຄໍາອະທິບາບ: ຄາວ = ເວລາ. ຫຼຸກວາດ = ຫຼຸກປ່າງ,
ຫຼຸກແນວ. ສຸດສັງ = ໜົມາ, ກົງ.

ກໍາຖານ: ๑.- ເຕືອງບໍ່ຖືສໍາລັບເຮັດຫຼັກ? ເຕືອງເອົ້າ
ໄດ? ๒.- ເວລານຸ່ມເຈົ້າຫັນບຸ້ບົງບໍ່ຖືແນວ
ໄດ? ບຸ້ຊຸວະເຮ? ๓.- ແໜວນ, ສາບສ້ອບ,
ຕົ້ນຫຼູ ໜ້າລົ້ນ ເປັນເຕືອງຖືນນະດາຫລືເປັນ
ເຕືອງເອົ້າ? ๔.- ເຕືອງບໍ່ເອົ້າ ດ້ວຍເຕືອງບໍ່
ຫັນນະດາປ່າງໄດ?

ບົດຝຶກຫັນ: ຈົງຫາຄໍາໃນເອົ້າດີນໃສ່ປ່ອນຂົດສັນຍິ້ຫັ້ຍ໌:
ເຕືອງບໍ່ຖືເປັນຂອງ --, ສໍາລັບກັນ - ກັນ - ;
ບິງຊາບ - ອົງແໜວນ --, ທັງສາບສ້ອບ -
ຕົ້ນຫຼູກໍາ. ເກີນວ່າຫລາຍມີຫົດ - - ບໍ່
ຊ້າງເວົ້າສຸດສັງ - - ແລນາ.

ບົດ ວິ. - ເຮືອນຂອງປ້າຂ້ອບ

ເຮືອນປ້າຂ້ອບເປັນເຮືອນຫັນນະດາ, ກີ
ກັນກັບເຮືອນຊາວບ້ານຜູ້ອັນ ໄງ.

ເຮືອນຫາລັງນີ້ ປຸກໄສສົດນິດອອນນີ້ ທີ່ມີ
ເຄືອງປຸກຫາລາຍປ່າງ ແລະ ເປັນຫນ້າໄປຫາ
ຫາງຫລວງ. ບື້ອເຮົາຫາລຸວເອົ້າໄປກໍເຫັນ
- ນິວ -

ວ່າ ເຮືອນນັ້ນຫຼຸມດັວລຕົນນີ້, ຕົນມ່ວງ, ຕົນ
ໝາກ, ຕົນພ້ວວເລະດັນກັວຍ.

ເຮືອນປ້າຂ້ອຍເປັນເຮືອນຮ້ານ, ມຸງດັວລ
ຫຼັບໆ, ແອ້ນຝາໄມ້ເຮັງ ແລະ ປູດັວລເປັນ,
ມີປະດູ ສອງປອງ ແລະ ປອງປົ່ມ ສອງປອງ,
ທາງໃນມີສອງຫ້ອງຄື ຫ້ອງເປົງ ແລະຫ້ອງ
ນອນ. ທາງໆນອກເຮືອນແມ່ນຊັ້ງ. ເພີ່ນັ້ງ
ຫຼັນຫລິກິນເຂົ້າປຸ່ຊັ້ງ.

ເຮືອນປ້າຂ້ອຍບໍ່ເປັນເຮືອນງາມແດ່ເປັນ
ເຮືອນສະອາດດີ.

ກໍາອະທິບາຍ: ເຮືອນຮ້ານ = ເຮືອນມີເພີ່ນສູງບໍ່ປຸ່ກັບດິນ.

ຫ້ອງເປົງ = ຫ້ອງທີ່ປຸ່ທາງໜ້າແພັນບໍ່ອນຮັບ
ແອກ. ຂັ້ງ = ຊາວເຮືອນໃຫຍ່ທີ່ມີຫລັກ.

ກໍາຖານ: ១. - ເຮືອນປ້າຈຳເປັນເຮືອນແບວໄດ້?

២. - ເຮືອນຫລັກນີ້ປຸກໃສ່ບໍ່ໄວ້ໄດ້?

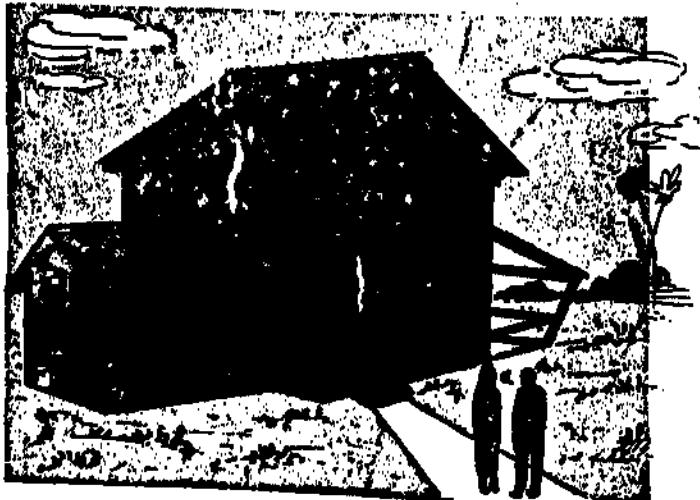
- 24 -

៣. - ເນື້ອ ຫລູງວ່າເຂົ້າໄປຈົ້າ ແຫັນ ຫລັງ ຫຼັມ
ເຮືອນນັ້ນປຸ່? ៤. - ເຮືອນປ້າຈຳນູ້, ແອ້ນ,
ແລະປູດັວລອັນໄດ້? ៥. - ເຮືອນປ້າຈຳມີຈັກ
ຫ້ອງແລະຫ້ອງໄດແດ່? ៦. - ເພີ່ນັ້ງຫລັກ
ຫຼັນຫລິກິນເຂົ້າປຸ່ໄສ?

ບົດຜົກຫຼັກ: ຈົ່ງຫາກໍາໄນເອົ້ອງດົນໄສ່ບໍ່ອນຂົດສັນຫຼັບຍິ່ນ:
ປູດັວນ - ດອງປ້າຂ້ອຍນີ້ - ແລະ - ៥. - ເຮືອນ
ປ້າຂ້ອຍບໍ່ແມ່ນເຮືອນ - ແຕ່ເປັນເຮືອນ -, ອັນ
ບ້ານນີ້ເຕື່ອງ - ຫລາຂປາງ.

- 24 -

ບົດ ວິධ.- ເຮືອນດິນຈີ

ເຮືອນທອງດີເປັນເຮືອນດິນຈີ. ປຸກປຸ່ມດັ່ນກວ້າງ, ແຄນດົນນິໃຫຍ່ກ່າງເມືອງ. ຫລັງຄາມນູ້ດັ່ນບັນຍັດ; ແອັນດັ່ນຝາປະຫາຍ; ແຕ່ເຄອງອັນງ ທ່ານດັ່ນຝາມີແກ່ນໜົດ.

ເຮືອນຫລັງນິນສອງຊັ້ນ ຄືຊັ້ນລຸ່ມປຸດວັນດິນກາໂຣ, ຊັ້ນເທິງປຸດວັນແປ້ນ. ຊັ້ນລຸ່ມນີ - ຂຶ້ນ -

ຫ້ອງຮັບແອກ ແລະຫ້ອງທໍາການຂອງພໍລາວ, ສ່ວນຊັ້ນເທິງນັ້ນເປັນຫ້ອງນອນ.

ເຮືອນທອງດີມໜາລາບປະຕູ ແລະຫ້ລາຍປ່ອງປັ້ນ. ປະຕູແລະປ່ອງປັ້ນເຫຼວ້ານັ້ນນີ້ປາສອງຊັ້ນ, ຄົກາໄມ້ແລະປາແກ້ວ. ປີໃດ, ພໍ່ທອງດີກຳໄດ້ຈັງຄົນນາລາພອນເຮືອນຂອງລາວ.

ເຮືອນຊະນິດນີ້ແຫັນໜັງ, ສະອາດແລະວາມ, ເປັນຫນ້າປາກປຸ່ມອອງຜູ້ໄປແຫັນຫຼຸກຄົນ.

ກໍາອະທິບາຍ: ລາຍອນ = ກາສີໃໝ່.

ດິນກາໂຣ = ດິນມີຮບສີຫລຸ່ມຫຳກັນ.

ປະຫາຍ = ປາທີກຳດັ່ນບັນດິນຈີແລະໃບກົດວັນປັບປະສົມດິນຊາບ.

ກໍາຖານ: ۱.- ເຮືອນທອງດີເປັນເຮືອນແລວໄດ້ ?
۲.- ເຮືອນຫລັງນິນນູ້ດັ່ນບັນຍັດອັນໄດ້ ?
۳.- ແອັນດັ່ນຫລັງ ?

๔.- ເຮືອນທອງດີມີຈັກຊັ້ນ ຂັ້ນໄດ້ປຸດວັບ
ອັນໄດ້?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກຳໃນເຂົ້າອົງດືນໃສ່ບ່ອນຂົດເສັ້ນໜີໃຫຍ່:
ເຮືອນທອງດີມີຢັ້ງເຮືອນ - ປຸກປຸດເຕິ່ນກວ້າງ
ແຄນ - , ແພິນບຸງດົວລ - - , ແອນດົວລ
ປາ - - , ເຮືອນຫາລັງນີ້ນີ້ - ຊົ້ນ, ຂັ້ນລຸ່ມ
ປຸດິນ - - , ຂັ້ນເທິງປຸດວັບ - .

ບົດ ວິກ-

ການປູກິນຕາມບ້ານນອກ

ການປູກິນຕາມບ້ານນອກບໍດຶກປູໃນເມືອງ.
ຊາວບ້ານນອກເຄີຍເຮັດແຕ່ໄຮ່ນ່າຮ້ວສວນ;
ລັ້ງງົວ, ຄວາມແລະເປັດໄກ. ໄທບ້ານສ່ວນ
ຫາລາຍເປັນພິໄຮ່ພ່ານ່າແລະຊາວສວນ, ນອກ
- ຂ່າ -

ຈາກយິ່ນໆ, ບັງມີພວກຊ່າງເລັກນ້ອບຄືຊ່າງ
ກວຽນ, ຊ່າງຫາລໍ່ໜາກສົບໄກຫລືພິດ, ຊ່າງ
ດີເຫຼັກ; ບາງພວກນັກໄປທາປາ ແລະ
ຊຸດເນືອ. ພວກຜູ້ບີ້ງລົງງມ້ອນ, ເຂັ້ນປ້າຍ
ແລະຕ່າຫຼຸກ. ພວກຜູ້ຖົກໄປຝັງທັນປຸ່ວັດ,
ເວລາປຸ່ເຮືອນສານເຫຼາ, ສານກະຕ່າ. ພວກ
ເດັກນ້ອບໄປໂຮງຮຽນ; ມີພັກຊ່ອບວຽກພື່ເມේ.

ຊ້າວບ້ານເຄີຍຊ່ອບກັນດໍານາ, ກ່ຽວເຂົ້າ
ຫາລືປົກເຮືອນ. ເຂົາເຈົ້າຊ່ອບກັນໄດ້ຢັ້ງຕົ້ງ
ເສັງເງິນຄ່າຈ້າງແຕ່ປ່າງໄດ້ເລີຍ.

ດໍາຖານ: ១.- ການປຸ່ກິນບ້ານນອກດໍາງກັນກັບໃນເມືອງ
ປ່າງໄດ? ២.- ນອກຈາກພື້ເມື່ນໆແລ້ວບັງ
ມີພວກໄດອີກແຕ່? ៣.- ພວກຜູ້ບີ້ງນີ້ວຽກ
ຫບັງ? ບູ້ຖົກແຕ? ៤.- ພວກເດັກນ້ອບໄປ
ໄສ? ៥.- ຊ້າວບ້ານຊ່ອບວຽກກັນບໍ່? ເວລາ
ໄດ?

ແປສັບ:- ໄເບ້ານ = ຊ້າວບ້ານ, ຄົນໃນບ້ານ.
ພິດ = ທ່ານາກສົບໄກຫລືດີກັບໃປໄກ.
ເຊົາເນືອ = ໄລເອົາເນືອ.
ທັນ = ອຸນຄວາມດີ, ກ່າວສອບໃນພອະຍຸເກ
ສາສນາ.

ບົດຜົກຫັດ: ຈົງຫາກ່າວໃນເອົ້າງດືນໄສ່ປ່ອນຂົວເສັບສົນໃຫຍ່;
ຊ້າວບ້ານເຄີຍເຮັດແຕ່ - ແລະ - , ບາງພວກ
ເປັນ - ດີເຫຼັກ. ບາງພວກນັກໄປ - - ,
ພວກຜູ້ບີ້ງປຸ່ເຮືອນ - ມ້ອນ. ພວກເດັກນ້ອບ
ໄປ - - , ມີພັກຊ່ອບ - ພື່ແມ່.

ບົດ ນິຊີ.- ຕລາດບ້ານຂ້ອຍ

ບ້ານຂ້ອຍມີຕລາດຫລັງນີ້ ດົນລົງກໍ
ຂາຍກັນຫຼຸກນີ້. ຕລາດນີ້ປູ່ບ່ອນເຈັດນີ້
ສອງເສັ້ນ ເຊິ່ງແປ້ນບ່ອນສ່ວກນີ້. ອາສດອນ
ຫຼັງຫລາຍທີ່ປູ່ບ້ານໄກ້ຄົງກໍພາກັນມາຊີ
ຂາຍຫຼັງເຊົ້າ. ບາງພວກຫາບເອົາບຸງ
ເຂົ້າຫຼືນໝາກສາລີ, ບາງພວກກໍຫາບກະ

- ៧៤ -

ຕ່າປາແລະຍັກດີບຕ່າງໆ ມາຫາບ. ໃນ
ຕລາດ, ສູງຄົນຊື່ແລະອາຍນັ້ນກັນແປ້ນ
ແຊວໆ ຈົນຫນວກຫຼູ.

ກ່າວະທີບ່ານ: ຕລາດ = ບ່ອນຄົນໄໂມຊຸ່ອາຍຕ່າງໆ.

ອາສດອນ = ຊົວວັນ, ໄທບ້ານ.

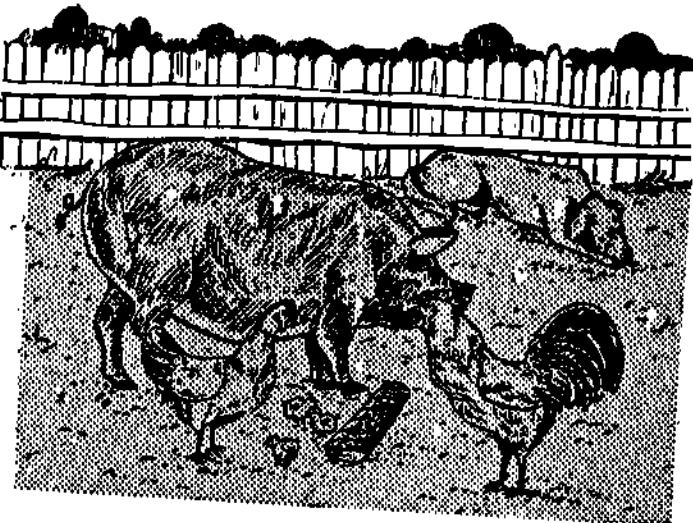
ນັ້ນກັນ = ດັງ, ອິນກັນອີກກະທິກ.

ດໍາຖານ: ១.- ບ້ານເຈົ້າມີຕລາດບໍ່; ៦.- ຫຼຸກນີ້ແພີ້ນ
ເຮັດຫຼັງກັນປຸ່ດລາດ; ៧.- ຕລາດບ້ານເຈົ້າ
ດັ່ງປູ່ບ່ອນໄດ; ៨.- ອາສດອນທີ່ປູ່ບ້ານໄກ້
ຄົງເຮັດປ່າງໄດ; ៩.- ເຈົ້າໄປຕລາດໄດ້ເລີນ
ສູງແປ້ນຈັ້ງໄດ; ១០.- ຂອງທີ່ເຈົ້າແຫັນແພີ້ນ
ເອົາໄປຂາຍດາມຕລາດມີຫຼັງແດ່;

ບົດເປົກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເລື່ອງດື່ນໄສ່ບ່ອນຂົດເສັ້ນໃຫ້ໜີ້;
ບ້ານຂ້ອຍນີ້ – ຫລັງນີ້, ດົນລົງ – ຊຸ່ອາຍ
ກັນຫຼຸກນີ້. ຕລາດນີ້ຕັ້ງປຸ່ປ່ອນແຈ – ສອງ
ເສັ້ນ. ອາສດອນຫຼັງຫລາຍທີ່ປູ່ບ້ານ – – ກໍ
ພາກັນມາຊຸ່ອາຍຫຼັງເຊົ້າ. ບາງພວກ –
ບຸງເຂົ້າຫຼື – –, ບາງພວກກໍຫາບ – – –
ແລະຍັກດີບຕ່າງໆ.

- ៧៥ -

ບົດ ວິລ.— ສັດທີ່ຄົນລົງງາ

សត្វហ៊ុនលើកបានឱ្យដឹងទិន្នន័យ: ហម្ងា, មេវ, ហ្មូ,
បេតិក់, កវាយ, វិវ, ម៉ា, ខ្ញុំ. ហម្ងាលើក
វិធីរីនី, មេវលើកវិធីសំឡួលបិបហ្មូ,
ហ្មូឡើងបេតិក់លើកវិធីសំឡួល កិនខ្ញុំ, វិវ
កវាយសំឡួល កុបានឱ្យដឹងទិន្នន័យ, ម៉ា

- 100 -

សំលប់ទី ៣ ហាលិហ្សមទិន, ជ្រើរសំលប់ឱង
កេខាងហុងតាំង ។ ស៉ីហេលានី បែងបូលណា
រៀនកិច្ចការពិនិត្យ និងការបង្ហាញ ។ នេះបីប្រភេទ
បិទនេបដិម្បី និងកិច្ចការ ។ នៅពេលបានបង្ហាញ
និងកិច្ចការ និងការបង្ហាញ ។

កំណាម៖ ១.- សត្វហិរញ្ញវិកទិន្នន័យ?
២.- ឃ្លាសិរិចិត្តប្រជាប្រឈម? ឈរពុក?
៣.- ហុងលេខបៀវត្សបានឱ្យដោកបាន?
៤.- វិគរាយសំលែកវិធីកៅបាន?
៥.- សត្វហិរញ្ញវិកទិន្នន័យប៉ុណ្ណោះ?
៦.- សម្រាប់ នឹងកុំពោកបាន?

ແປສັບ: ສັດທີ່ກົງລົງ = ແມ່ນສັດບ້ານຫຼຸກຊະບິດ.

ហ្មម = ហ្មាងនៃករុង ហត្ថិភាគ

ອົບຕະຄາບ = ໝ່າຍ້າໃຫ້ແສງຫາວິທະນີດັວປີ

ບົກເຟັກຫັດ: ຈົງທາກ່າວໃນເອົ້າງດືນໃສ່ບ່ອນອົດແສ້ນຫຼັຍ໌
ສັດທີກົມລັງງມີ - , - , - , - , ລັງງສໍາລັບ
ໄວ້ອົນ - - ດ່າງງ; ຫາລັງງໄວ້ສໍາລັບ -
ເຮືອນ; ໜຸ້ແລະແປດໄກ່ລັງງໄວ້ສໍາລັບ - ຊຸນ.

- 40G -

ບົດ ៤០.— ວູກໄຮການນາ

ມີໄດ, ຂ້ອຍກໍບ່າງຜ່ານນາກວ້າງພູນນີ້ງ
ຈົ່ງໄປຮອດໄຕງຽນ. ເວລາເຮັດນາ, ຂ້ອຍ
ເຫັນຄົນໃດນາແລະຄາດນາ ກັບເຫັນແດກ
ນ້ອຍລົງກວາຍດ້ວຍ. ເມື່ອນ້ານາບໍ່ມີ ກໍ
ເຫັນເຂົາສະບັກ່ອງຫລືນ້າຫນອງເຂົາໃສ່ນາ
ແລະປ້ານຄັນນາປຸ່ງ. ຊາວນານັ້ນ, ເຂົາປຸ່ງນາ

- ८६ -

ហុកឆ្លោកា, យេវបិនឈប់លេខការសាត់
ឡាបាបិនឈមួនគោរាយ. ខាងក្រោមនេះ
ជិត្រីធនឈប់ទូទាត់ដឹងដឹង.

កំអមពិបាបី: យើងប៉ុង = ខេត្តណែនាំរាជធានី
ចំរាប់ = រាជក្រឹតា.

ຄ່າຖານ: ១.- ກ່ອນ ຈະໄປ ກອດໄໂຮງຮູບເຈົ້າປ່ານອັນໄດ້
ໄປ? ៦.- ເວລາປ່ານບາໄປນັ້ນເຈົ້າໄດ້ຫັນຫຼັງ
ແຕ່? ៧.- ໝ່ອນນ້ຳນັບບໍ່ມີເຂົາເຮັດປາງໄດ້?
៨.- ເປັນ ຫຼັງຊາວອາ ຈຶ່ງປຸ່ນາຫຼຸກເຊົ້າກ່າວ?
៩.- ເຂົາເຈົ້າປຸ່ນາກອດອະກໄດ້?

- ८७ -

ບົດ ៤១— ນາຍບ້ານ

ນາຍບ້ານ ກໍມ່ນ ອາສກອນ ຜັນໆ ທ່ານ
ບ້ານເຫັນດີເລືອກຕັ້ງຂຶ້ນ. ເພີ່ນ ເປັນ ຜັນໆ ມີ
ຄວາມຮັ້ງແລະ ມີໃຈທຸງທ່ານດີ. ໃນບ້ານໄດ້ກໍ
ມີນາຍບ້ານຜູ້ນັ້ງເປັນຫົວໜ້າ, ເພື່ອວ່ານ
ລູກບ້ານສ້າງສ້າ, ເຮັດບຸນເຮັດການ ແລະ
ຊກຊວນ ລູກບ້ານສົ່ງ ລູກຫລານໄປໂຮງຮຽນ.

- ៣៥ -

ນາຍບ້ານເບິ່ງ ແລ້ງ ຄວາມສຸກທຸກແກ່ລົກ
ບ້ານຂອງຕົນ, ໝີ່ມີພາດຮ້າບເກີດຂຶ້ນ;
ກໍຕ້ອງລາຍງານ ຕໍ່ປ່າຍພະຍາບານ ທັນທີ.
ເມື່ອເກີດໄຟໄຫ້ກໍມ່ນ ນາຍບ້ານ ເປັນຜູ້ປ່າວ
ລູກບ້ານໄປຊ່ອບກັນນອດ. ເວລາລູກບ້ານຝຶດ
ຖຸງກັນ ກໍມ່ນ ນາຍບ້ານ ເປັນຜູ້ໄອບລົນໃຕ້
ຖຸກຕ້ອງກັນ.

ນາຍບ້ານທີ່ດີເປັນແບບປ່າງ ແລະ ເປັນ
ທີ່ນັບດີຂອງລູກບ້ານທັງໝາຍ.

- ກ່າວການ:
- ១.- ແມ່ນໄຟເປັນຜູ້ຜ່ານດີຕັ້ງບາຍບ້ານອັນ?
 - ២.- ເພີ່ນວ່ານລູກບ້ານເຮັດຫົວແຕ່?
 - ៣.- ໝີ່ມີພາດຮ້າບເກີດຂຶ້ນໃນບ້ານ ນາຍ
ບ້ານດ້ອງເຮັດປ່າງໄດ້? ៤.- ໝີ່ອເກີດໄຟໄຫ້
ແຕ່? ៥.- ໝີ່ອລູກບ້ານເກີດເຫັນທຸກກັນແດ່?
 - ៦.- ນາຍບ້ານ = ຫົວໜ້າບ້ານ. ທຸງທ່ານ = ມີໃຈ
ປ່ຽກຍັ້ນຮັກພີ້. ອວານ = ຊັກຊວນ, ບໍ່ຫ້າ, ພາ
ໄປພາເຮັດ. ພະຍາບານ = ປິບປິວ. ໄອບລົນ =
ເວົ້າໃຫ້ກຸກກັນ.
- ແປສັບ:

ບົດ ៤៧.- ບໍ່ມີທີ່ຂອງນາຍຕໍ່ຄົນໃຊ້

- 600 -

ຕីເខាត. ក្នុងការងារគិតកំពង់ប៉ុងបំពាលិ
ໃຫ្ញការបាំងដែនដោយ.

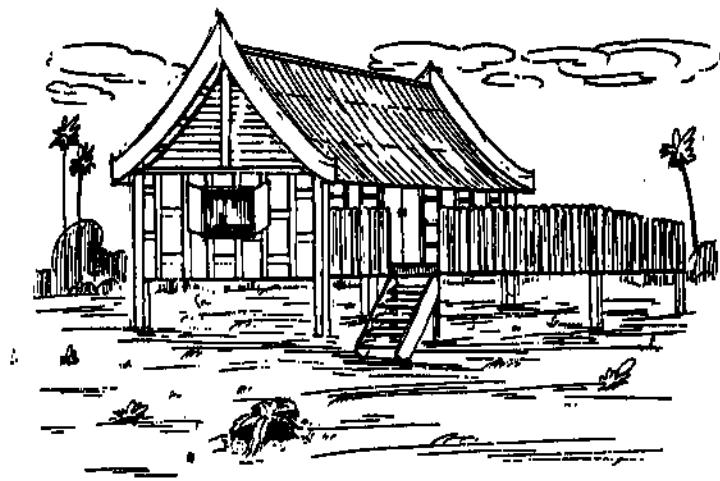
គោលការណ៍បាបី: សម្រាក = កូលុយ្យ. កំបាំងឱ្យ = កំហ៏ា
ករុមកិ, ទាក់វិន, ឃិះដែ.

កំណត់រាយ: ១.- បានកុងកិច្ចិថាបាំរៀងកើតពីនឹង ?
 ២.- មើលខាងក្រោមឯក បានតួងមិនខ្សោយការដែលខ្លួន ? ៣.- បានតួងល្អៗរួចឱ្យកើតឡើង ? ៤.- បានកុងកិច្ចិថាបាំរៀងកើតពីនឹងប៉ុណ្ណោះ ? ៥.- មើលខាងក្រោមឯក បានតួងល្អៗរួចឱ្យកើតឡើង ?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງຫວ່າຄໍາໃນເຮືອງດົມໄສ່ບ່ອນຂົດເສນບໍ່ເຫັນຢ່າງ
ນາບດ້ອງ - - ດໍາລົງໃຊ້ສະເໝີ. ເມື່ອເຂົາເຮັດ
ວຽກສຶກໄດ້ກໍຄວນ - - ອືດນເຂົາ, ປຳໃຕ້ເຂົາ
ເຮັດວຽກ - - ແຂວະເລີບ. ອິກປະກວານນິ້ງເຮົາ
ບໍ່ຄວນ - + ແລະດ່ວ - -, ຖ້າເຂົາທ່ວາກວານ
ດີກຳດ້ອງ - - ຫລືໃຫ້ດ່ວ - - ແມ່ເຂົາ.

- 609 -

ပါဂ အနီ.— ပားမခွဲခွဲပ

ប៉ានធគរោងខ៉ូប	សមាជិកលើតាម
ឯម្តការ	ហានុញ្ញនៅក្នុង
ពុំអភប៉ាន	ឯកចំណេះដោយ
ណែនាំពីរ	រាបីនិងការបង្កើត
ប៉ាបីក្រោង	សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ

- १०६ -

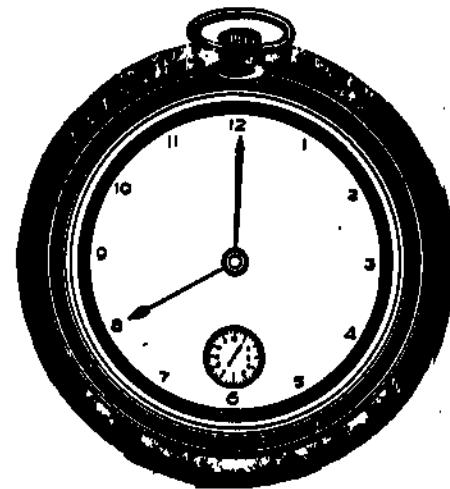
ບ້ານຂອບດີ	ປ່ອມບ້ານເພື່ນ
ເດືອນວັດກວ້າງ	ກາງບ້ານກໍານົມ
ຫລັງເຮືອນຕາມ	ຕ່ກັນພໍຮ້ອບ
ກ້ວຍແລະອ້ອບ	ພ້າວໄຟສອນລອນ
ອອນຊອນເດ	ບານແລງບານເຊົ້າ
ພວກຜູ້ເຖິງ	ເຂົ້າວັດພັງທັນ
ກະສິກັນ	ການນາການໃກ'
ຂ້ອບຮັກໄຄ	ບ້ານຂ້ອບອໍຫລິ
ບານຂ້ອບຫນ	ໄປນາທາງໆອົນ
ໃຈສະອັນ	ທາງເງັນປ່ອມ ແລນາ.

កំណត់ហិប្បាប់: ម៉កតា = បុងហាង, កដសិកូន = រាលប្បក
ជី, កកតុក = កកដឹង.

ຄໍາຖາມ: ຕ.- ບ້ານຂອງເຈົ້າແປ້ນປ່ວງໄດ້? 6.- ປຸ່ນອກ
ບ້ານເຈົ້າມີທະບຽງ? ມ.- ນ້ຳສ້າງແລະຍົນອງປ່
ໄກບ້ານເຈົ້າບໍ່? 4.- ມີຊັ້ນມາຜູ້ຕ່າງບ້ານເຈົ້າ
ແພື່ນໄປໃສ? ພວກຍີ່ໄຮ່ພໍ່ນ່າಡ? 5.- ມີອ
ເຈົ້າໄປບ້ານອື່ນເຈົ້າດີດປ່ວງໄດ້ກັບບ້ານເຈົ້າ?

- १०८ -

បិណ្ឌិកហ៊ែតុ: ចុងមាត្រាកាំបានថែរក្សាទុក្នុងដែលបានឈ្មោះឡើង ហើយ៖
បានអរគុណខ្លួនសម្រាក - តាមឯមកក្រា - -
ខ្ញុំអាច បូងអភិវឌ្ឍន៍បានឯង - បានរៀបចំពេលនៃការ
ពិភាក្សាកិច្ច - ហើយ បានបូងក្នុងខ្លួន - កីន.

ບົດ ੫៥.- ນາລິກາຂອງອ້ານີຂໍ້ມ

ອ້າຍຂ້ອຍມີນາລິກາຫນ່ວຍນີ້ງ. ປຸ່ງນ້າ
ຂອງນາລິການນີ້ເລັກສໍາລັບໜາຍໃນງແລະ
ຂົດເສັ້ນນ້ອຍ ຖໍ່ສໍາລັບໜາຍນາທີ. ແລ້ວມີ
ເຂັ້ມອົກສອງອັນດີນອ້ອມໜ້ານູາລິກາ. ເຂັ້ມ
ປາວໜາຍນາທີ, ເຂັ້ມສັ້ນໜາຍໃນງ. ເວລາ
ຂ້ອຍເອົານາລິການນີ້ມາແປຢີສ່ວຍ, ຂ້ອຍໄດ້
ບືນສູງດັ່ງສອງສູງ: ຕີກ. ຕັກ, ຕີກ ຕັກ.

ນາລິກາເປັນປີໃລດໃຫ້ຂ້ອບທາລາຍ
ເພາະມັນບອກເວລາໃຫ້ຂ້ອບໄປໄຮງຮູບ;
ເຖິງພໍາມືດຫາລືເປັນຕົກປຸ່ກຕ້າມ ນາລິກາບ້າ
ບອກໃຫ້ຂ້ອບຖືກເວລາສ່ວນ.

ກໍາຖານ: ១.- ອ້າບເຈັນມີຫບ້າ? ៦.- ປຳລຸ່ມແກ້ວຂອງ
ນາລິການັ້ນມີຫບ້າ? ៧.- ຂົດເສັນນ້ອບງ
ສ່າລັບໄວ້ເຮັດຫບ້າ? ៨.- ນາລິກາຂອງອ້າບ
ເຈັນມີຈັກໜ່ວຍ? ៩.- ເຂັ້ມໃຫຍ່ແລະເຂັ້ມ
ນ້ຳບໍ່ສ່າລັບໄວ້ເຮັດຫບ້າ?

ແປສັບ: ນາລິກາ = ເຕື່ອງບອກເວລາ, ໃນງ = ເວລາ,
ນຶ່ງຊົງຄົນນີ້ງມີຊາວສີເວລາຫລືຊົວໃນງ, ບາທີ
= ສ່ວນຂອງຊົວໃນງ ກີ ນຶ່ງຊົວໃນງມີຫິກສືບ
ນາທີ.

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກຳໃນເຮືອງດື່ມໄສປ່ອນຂົດສັບນີ້ໃຫ້ຢ່າ
ອ້າຍຂ້ອບມືນ້າ - - ເງິນຫົ່ວບນິ້ງ ປຸ່ຫຼາ
ຂອງນາລິການີ້ນີ້ - ສ່າລັບໜາຍ - ແລະຂົດ
ເສັນ - ສ່າລັບໜາຍ - , ເຂັ້ມສອງອັນເດີນ -
ນາລິກາ, ເຂັ້ມບາວໜາຍ - ເຂັ້ມສັບໜາຍ
--

ບົດ ៤៥.-

ນອນແຕ່ຫົວຄໍ່າ, ດົ່ນແຕ່ເດີກ

ເດີກດົ່ນແລ້ວ, ພູໃຫຍ່ບໍ່ບັງໄດ້ບິນສູງລັກ
ຫົວຄ່ອຍງ ຂອງອ້າຍນອງ ສອງຄົນເຊົ່າປອກ
ກັນປຸ່. ເອອນເຂົ້າຈົງດຸກມເຂົາວ່າ: ເປັນຫາບ້າ
ຫນູ້ເຈົ້າຈົງປີປັນອນ? ເຂົາເລີບດອບວ່າ: ຫນູ້
ຂອບບໍ່ທັນປາກນອນ, ແຕ່ຈະປຸ່ເດີກກັບປໍ່ເປັນ

ຫຼັບັດອກ, ຈະນອນຕົນສວາຍກຳໄດ້ ເພາະນີ້
ອື່ນເປັນວັນອາທິດ. ເອົບບອກວ່າ: “ປ່າວ່າ
ຊັ້ນນ້ອງເຮີບ! ເພົະການປຸດຶກຕົນອາດຈະ
ທຳໃຫ້ ມີຄວາມເນື່ອຍ ແລະ ເຈັບປ່ວຍ ບັນ. ການ
ຕົນສວາຍ ຈະພາໃຫ້ເຈົ້າ ຫັກຕົນຕວ
ແລະ ມີຄວາມກູດຄັນດັບ.”

ຫຼັງຈາກວ່າຄວນນອນແຕ່ທ່າວຄ່າ ແລະ ຕົ່ນ
ແຕ່ເດີກຈົ່ງຈະມີຄວາມສະບາຍ.

- ກໍານົມ:
- ၁.- ເດີກດົ່ນແລວບໍ່ໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ບິນສູງຫຍັງປຸ່;
 - ၆.- ເອົບເຂົາຈົ່ງກໍານົມເຂົາວ່າປ່າງໄດ້;
 - ၂.- ພວກນ້ອງເລີບຕອບວ່າປ່າງໄດ້;
 - ၅.- ເປັນຫຍັງພວກເຂົາຈົ່ງປ່າກນອນເດີກ?
 - ၄.- ການນອນດົ່ນສວາຍ ຈະພາໃຫ້ເຈົ້າເປັນ
ຫຍັງ?

ບົດຜົກຫັດ: ຈົ່ງຫາກໍາໃນເອົງດົ່ນໄສ່ບ່ອນຂົດສັ້ນໃຫ້ພໍ;
ເດີກດົ່ນແລວ, ບຸ້ໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ - ສູງລັກຫົວ -
- ຂອງອ້າຫນ້ອງ - ດົນເຊິ່ງ - ກັນປຸ່. ເອົບ
ເຂົາຈົ່ງ - ວ່າເປັນຫຍັງຫຼຸງເຈົ້າຈົ່ງ - - ນອນ.

ບົດ ៥. - ອະດູດໆນາ

ດັນເຖິງອະດູດໆຮັດນາມາ. ຊຸວນຈົ່ງ
ອອກໄປໄດ້ແລະຄາດ. ດັນຄາດແລ້ວ, ພວກ
ຜົ່ງເປັນຫຼຸງຫຼັກທີ່, ມີນິ້ງຫາອບມັດກັ້ວ
ນິນງປີບເອົາຕົນກັ້ສູງບລົງຕົນ, ກົ້ມຳດໍານ່ວ່າປຸ່
ເອົາເວົ້າກັນຫາລົບສະບາຍໃຈ. ລາງຄົນກໍລໍາ,
ລາງຄົນກໍຫົວ, ຄວາມລໍາເອົານັ້ນກໍເປັນຫຼັກ

ອອນຊອນຫາລາບ; ສ່ວນທົ່ງນາທີ່ດໍາແລ້ວນັ້ນ
ກຳນົກບາງມານອນ, ເພາະນິກິເຂົ້າຂູ່ງຕົ້ນ
ທົ່ງນາ.

ຄໍາອະທິບາຍ: ດໍານາ = ໄອວດັນກັສູງບປກລົງໃນໄຮ່ນາ.
ອະດຸ = ບານເວລາ, ປີ້ນໍ້ມີສາມອະດຸດືກີ :
ບານປິບ, ບານຫາວ ແລະ ບານຮັອນ.

ຄໍາຖານ: ១.- ເຖິງອະດຸເຮັດນາມາຊາວນວເຮັດຫັບໜັງ ?
២.- ຄົນຄາກແລ້ວແມ່ນໃບປັນຜູ້ດໍາ ?
៣.- ແນ້ນດໍານາເຮັດປາງໄດ ?
៤.- ເວລາດໍານາປຸ່ນໜັງເຂົາຈົວເວົາກັນຫັບໜັງ ?
៥.- ຄວາມລໍາຂອງເຂົາຈົວໜັງແປັນປາງໄດ ?
៦.- ສ່ວນທົ່ງນາທີ່ກ່າວແລ້ວນັ້ນແປັນແລວໄດ ?

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເອົ້າດົ່ນໃສ່ບ່ອນຂົດເສັ້ນໃຫ້ພໍ:
ເມືອອະດຸ - - ມາແລ້ວຊາວນາຈົງອອກໄປ -
ແລະ - ຄົນຄາກແລ້ວພວກ - - ແມ້ນໜີ້ຫັ້ວ
ຫີກິນົດໍາ, ມີນິ້ງຫອບມັດກ້າມີນິ້ງປີບເອົາກ້າ
ສູງລົງ - ກົມ - - ປຸ່, ບາງ - ບາງຄົນກໍ
- ແດ່ຄວາມລໍາເຂົານັ້ນແປັນຫັ້ວ - - ດັ່ບ.
ສ່ວນທົ່ງນາທີ່ກ່າວແລ້ວກົມ - - ຂຶ້ນ.

ບົດ ៤ກ.- ອະດູກູ່ວເຂົ້າ

ຮວງເຂົ້າເຫຼືອງຕົ້ນນາ. ບານກູ່ວ
ເຂົ້າມາຮອດແລ້ວ, ພົມເມື່ອບັນອ້າງຂອງ
ຂອບຈົງພ້ອນກັນຖືກູ່ວໃປນາ. ເມື່ອແມ່ນ
ກູ່ວນັ້ນ, ມຊ້າບກໍາໄຮບຕັນເຂົ້າມາ, ແລ້ວ
ຈົງກູ່ວດ້ວບມືຂວາ, ສູງພໍປະມານເຕົ່ງຕົນ

ເອົາ. ຄັນຕົ້ນກຳນີ້ແລ້ວ ກ່ວາງໄວ້ທີ່ດິນ
ແລະຍາກັນຕັ້ງຫຼັກ່ງວົດໄປອີກ.

ພວກປຸນາໄກ້ຄູງກັນ ກໍພາກັນ ກົມຫຼັກ
ເອົາໃຈໄສ່ ກົງວ ຂອງເພີ່ມເຫື່ອອິນກັນ. ໝື່ອ
ຕາກແດດເຫັ້ງແລ້ວ ຈຶ່ງໄປກຸ່ມັດເຂົ້ານາ
ກອງໄວ້ໃນລາວ. ຫຼັອບບໍ່ຊົ້ວ, ຕາມທີ່ນັ້ນ
ກໍບໍ່ມີຕົນເຂົ້າຈັກຕົ້ນ ຄົງເຫຼືອແຕ່ຕົ່ນຝຶອງ
ທັນນັ້ນ, ເພາະເພີ່ມໄດ້ກົງວແລະຂົນນາກອງ
ໄວ້ລາວຫຼົດແລ້ວ.

ຄໍາອະທິບາຍ: ປະນານ = ກະ, ດະເນ. ດາກ = ເຮັດໃຫ້
ແຫັ້ງ.

ກໍາຖານ: ۱.- ໝື່ອຮອດຫານກົງວເຂົ້າ, ຮອງເຂົ້າເປັນ
ແຜວໄດ້? ۲.- ເວລານັ້ນ, ແມ່ນໃයຖືກ່ງວ
ອອກໄປນາ? ۳.- ແມ່ນກົງວເຂົ້າເຮັດປ່າງໄດ້?
۴.- ເວລາໄດ້ເພີ່ມຈຶ່ງວາງປາກເຂົ້າໄວ້ທີ່ດິນ?
۵.- ໝື່ອເພີ່ມກົງວແລ້ວ ແມ່ນອົບເຂົ້າໄປໄວ້ໄສ?

ບົດຜິກຫັດ: ຈຶ່ງຫາກໍາໄນເອົ້ອງຕົ້ນໄສປ່ອນອິດເສບບີຫຼາຍ;
ກັນຮອດຫານກົງວເຂົ້າ ຮອງເຂົ້າ - ແຕົມນາ.
ຍື່ແນ່ເອົ້ອບນ້ອງອອງອ້ອບຈຶ່ງຖື - ກຸ່ມໄປນາ.
ເຂົວເຈົ້າດັ່ງໜັ້ນ - ເຂົ້າພ້ອນກັນ ໝື່ອກົງວນັ້ນ,
ມີຊັວະກໍາໄຮບ - - ແລ້ວກົງວດ້ວຍມື້ຂວາ. ດັ່ງ
ຕົ້ນເຂົ້າຕົ້ນກຳນີ້ແລ້ວກ່ວາງໄວ້ທີ່ -

ບົດ ແກ້ວ.- ປູ້ຮົມຕົນໄມ້ໃຫຍ່

ຫນ້າສາລາທີ່ເປັນຂອບນິດໆເດັນກວ້າງແລະ
ຮົມເປັນດີ ເພາະມີກີໂຍແລະກີກມ່ວງ,
ລາງກີໃຫຍ່ແກ້ວງ ຈົນສອງຄົນອຸ້ນປໍ່ຫຸ້ນ;
ງ່າຂອງນັ້ນເດືອອກໄປ, ມີໃປເປັນພວງປຸ່. ບໍ່
ວ່ານີກແນວໄດ ກໍ່ນາໂຮນກັນປໍ່ຫຸ້ນ. ຮົມນີ
ເປັນແລະອອນຊອນດີກວ່າປ່ອນອຸ້ນງ. ດັກ

ນັ້ນ, ເດັກທັງໝາຍຈົ່ງພາກັນນາເປີບເປັນ
ເວລາປ່າຍຢູ່ໃນຮົມນີ.

ຄໍາອະທິບາຍ: ສາລາ = ເຮືອນພັກຊົວຄວວ.

ເປີບເປັນ = ດາກອາກາດ.

ເວລາປ່າຍ = ເວລາດາວັນດໍາລົງ.

ຄໍາຖາມ:

່. - ມີຫຍັງປຸ່ເບີ່ອງຫນ້າສາລາ?

ໆ. - ເປັນຫຍັງປຸ່ເບີ່ອງຫນ້າຈົ່ງເປັນດີ?

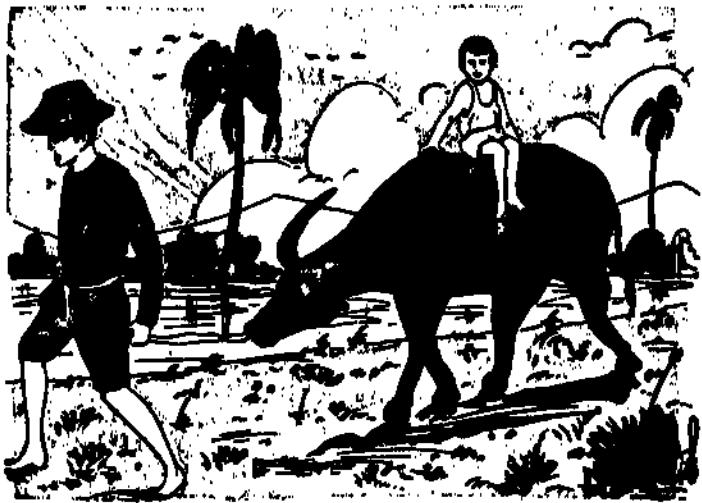
໊. - ກີກມີນັ້ນໃຫຍ່ປານໄດ?

໋. - ຖ່າຂອງນັ້ນເປັນປ່າງໄດ?

໌. - ເວລາປ່າຍແນຍ່ໃຜພາກັນນາເປີບເປັນປຸ່
ຮົມນີ?

ບົດຝຶກຫັດ: ຈົ່ງຫາກໍາໃນເຄື່ອງຕົ້ນໃສ່ປ່ອນອິດເສັນນີ້ໃຫ້ຢ່;
ຫນ້າສາລາທີ່ບ້ານຂ້ອຍ, ມີ - - ແລະຮົມ -
- ເພາະມີນີກ - ແລະ - -. ລາງກີໃຫຍ່ -
- ຈົນສອງຄົນອຸ້ນ - -. ຖ່າຂອງນັ້ນແດ - -
ນີໃປ - - ປຸ່. ຮົມນີ - ແລະ - - ດີກວ່າປ່ອນ
ອຸ້ນງ.

ບົດ ៤៧.— ເວລາແລງ

ເວລາແລງ ພໍຕາເວັນລົງ ລັບປາລໃນໝໍ;
ຂ້ອຍໄດ້ໃນສູງລະຄົງດັງນາເຕື່ອວັດ. ພວກ
ພໍ່ນາ, ຊ່ວສວນກໍເຂົ້າບ້ານ, ລາງຄົນແບກ
ຈົກຫຼືສູນ, ລາງຄົນຫາບພືນ, ລາງຄົນກໍ
ຂໍກວາບທັງລໍາ, ປຸ້ງວົວກໍເຂົ້ານາບ້ານເກີນຄວາ

- ០១៧ -

ກັນ; ເບິ່ງມັນຢ່າງລ້າຍງ່າງຕາມທົ່ງນາທັງ
ຮ້ອງຫາກັນສູງນັ້ນ. ຫຼູ່ນີກອັງງ່າລະນີກສັງ
ກາກໍກ້ອງຫາກັນເປັນແຊວງ່າ ແລ້ວ ພາກັນ
ບິນເມືອຮົງໄຟມັນຕາມວິສຂອງນີກ. ພວກ
ປ່າວ ແລະ ສາວທີ່ລົງອາບນ້າ ແລະ ດັກນ້ຳກໍ
ພາກັນກັບເມືອເຮືອນ. ຄົນຕາເວັນຕົກກໍມີດ
ລົງ, ເຮືອນໃບກໍພາກັນໄດ້ໃຟ ແລະ ກິນເຂົ້າ
ແລງໜີດ.

ພໍແລ້ວພາແລງ, ອາກາດຮ້ອນຕອນ
ກາງເວັນກໍຄ່ອຍເຫີຟຫາປາປໄປ, ຄວາມຊຸ່ມ
ຊົ່ນເປັນສະບາຍຂອງອາກາດຕອນກາງຄົນກໍ
ຄ່ອຍຫາບັບເຂົ້າມາເຫັນທີ່; ພວກແມ່ງໃນໝໍ
ແມ່ງມັນ ທັງຫລາຍກໍພາກັນດີໃຈອອກມາ
ຈາກຮູ້ຮົງຮ້ອງສົງສູງ ມືນັນປຸ່ນໆປ່າກັວບ
ແລະເຮືອນດັດນັ້ນ, ສູງແຄນ, ສູງປື່ແລະ
ສູງພືນ ຂອງ ອ້າຍປ່າວທີ່ໄປທຸງວ່າລັນດັງ

- ០១៨ -

ກ່ອມກັນນາງວ່າຮ່ອມບ້ານພາໃຫ້ຢູ່ເດົາທີນອນ
ເປີບແປ່ນປຸດາມເຊິ່ງອອນຊອນໃຈບຶງຫັນກໜາ.

ກໍາຍະທີບາບ: ປຸ້ງງົວ = ຫຼຸງງົວ. ແຊວ ກ = ຮັງ
ຫລາມສູງປິນກັນ. ວິໄສ = ລັກສະນະທີ່ປັນປຸ່.
ອາວາກ = ດວນຮ້ອນຫຼວງວ່າ ອັນນິດາມທີ່
ຫວ່າງທົ່ວໄປ. ແທນທີ່ = ແທນຫ້ອ່ງ, ແທນ
ບ່ອນ.

ຄໍາງາມ: ๑.- ເວລາແລງພໍຕາວັນລົງປາບໄນ້ ເຈົ້ານັກ
ໄດ້ບື້ນສູງຫາບັງສົນ? ๒.- ພວກນິກຕ່າງໆ
ຈະພາກັນໄປໄສ? ພວກພື່ນໆແລະຊຸວສວນແຕ?
ມີ.- ຢໍແລ້ວພາແລງ ເຈົ້າຮູ້ສຶກວ່າອາກາດ
ແປ້ນປາງໄດ?

ບິດເປີກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເຮືອງດຸນໄສ່ບ່ອນຂົດເສັນໃຫ້ພໍ:
ເວລາແລງ ຢໍ - - ລົງລັບປ່າຍໄນ້ ຂັ້ນໄດ້
ບື້ນສູງ - - ດັ່ງມາແດ່ວັດ. ພວກ - - ກໍ
ພາກັນເຂົ້ານາບ້ວນ ລາງຄົນແບກ - ບັດ - .
ປຸ້ນິກ - ແລະນິກ - ກໍພາກັນ - ໝື່ອຮັກຕາມ
- ດອງນິກ.

ບິດ ៥〇.— ເຮືອງດອກແກດ

ອັນທີ່ດອກແກດດັນ ໄປເນື່ອງຫຼາມຫຼາ
ແຕ່ຫາກຫາອມເຫຼືອຫລາບ ຄູ່ຄົນບໍລັງ
ປຸປປານຄົນໄສມຊັ້າ ຄົນຕົວຮູບຊົ່ວ ແຕ່ຫາກ
ໃຈສລາດຮູ້ ສຸດສັງສ່ວນດີ

ອັນທີ່ດອກແກດນີ້ ກໍຫາອມແຕ່ຕາມລົມ
- ๑๐๗ -

ຄົນດິນລືຊາ ຫ້ວແດນດິນດ້ວຍ ໄບກໍບິນດີ
ດ້ວຍໃຈຊົນຊ້ອຍຊຸມ ປາກຮູ່ຮູ້ ໜັ້ນຫັ້ນ
ວັນເທົ່າແລ້ວ.

ຄ່າຍະທິບາຍ: ໄສນ = ຮູບຊົງ; ຮູ່ຮູ້ = ປາກຮູ່ຈັກ.

ກໍາຖານ: ១.- ໃບຄອກແກດແນ້ປາງໄດ?

២.- ດອກແກດນິກິນປາງໄດ?

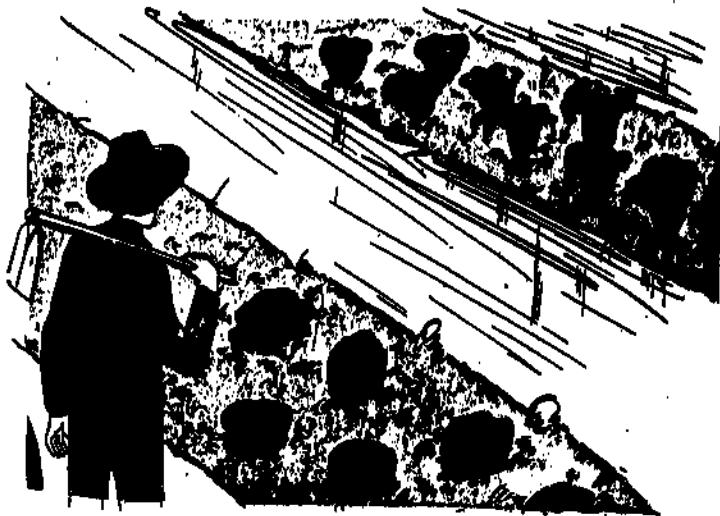
៣.- ດອກແກດປູງປົກທຳບັງ?

៤.- ດອກແກດຫອມໄປຕານອັນໄດ?

៥.- ແນ້ນບ້ອງບໍ່ກິນແຜວໄດ?

ບົດຜິກຫັດ: ຈຶ່ງຫາຄໍາໃນເຂື້ອງຕົນໄສ່ບ່ອນຂົດເສັ້ນໃຫ້ພໍ;
ດອກແກດຕົນ - ເບື້ອງ - ໜາ ແຕ່ຫາກຫອມ
- - ກໍານົບບ້ອງ. ດອກແກດນິກິນ - - -
ຄົນດິນລືຊາ - - ດິນດ້ວຍ ໄບກໍບິນດີດ້ວຍໃຈ
- - ຊຸມ.

ບົດ ៥១.- ກາງປູກຟັງຕ່າງໆ

ນອກຈາກເຂົ້າ, ຊ່າວນາບັງປູກຂອງກິນ
ອີກຫາລາຍແນວ ຄື ສາລີ, ມັນດ້າງ, ຜັກ,
ໝາວກແຕງແລະໝາວກຖົວ. ເມື່ອຈະປູກຂອງ
ຫາລົ້ານີ້, ຕ້ອງກົນດິນແລະຄວາດແລວລ້ອມ
ຮົວດ້ວຍໄມ້ໄຢ່ຫລືໄມ້ໝາກມຕ່າງໆເພື່ອບໍ່ໃຫ້
ສັດທັງຫາລາຍເຊັ້ນ ກົວ, ຄວາມແລະສັດປ່າ

ເຂົ້າມາກໍາອັນຕະອາບໄດ້. ເນື່ອຈະປົກຜັກປຸ່ງ
ໄກບ້ານ, ແພິ່ນກໍຕ້ອງຊຸດດິນ, ທັບປຸ່ງໃຫ້ມັນມຸ່ນ,
ແປງໃຫ້ເປັນຫານ, ແລ້ວເພີນສານແຕ່
ອ້ອມເພື່ອບິຫ້ສັດບ້ານເຂົ້າມາກວນ; ເວລາ
ເຄື່ອງປົກນັ້ນປົງໃຫຍ່ກໍຕ້ອງໃສ່ປຸ່ນ, ຫລືກ
ຫາບ້າເພື່ອໃຫ້ຜົກນັ້ນງາມດີ.

ຄໍາອະທິບາຍ: ບົວຮະບັດ = ຮັກສາ. ອັນຕະອາບ = ຄວາມ
ເສົ້າຫາຍ. ກວນ = ເຮັດວັນວາຍ.

ຄໍາຖາມ: ១.- ນອກຈາກເຂົ້າ, ຊາວບ້າບັງປຸກຫາບັງອີກ
ແດ່? ២.- ເພື່ອຈະປົກຂອງຍາລຳວັນນີ້ເພີນ
ດ້ອງເຮັດແລວໄດ້ແດ່? ៣.- ເປັນຫາບັງເພີນ
ຈຶ່ງເຮັດຮົວອ້ອມສວນ? ៤.- ເນື່ອຈະປົກຜັກໄກ້
ບ້ານເພີນດ້ອງເຮັດແລວໄດ້? ສັບປາທີ່ນີ້ກວນ
ສວນສາລີແລະມັນດ້ວງດ້ວງ ຖ້າ ນັ້ນມີສັດໄດ້ແດ່?

ບົດປົກຫັດ: ຈຶ່ງຫາກໍາໃນເອົ້ອງດົ່ນໃສ່ບ່ອນອິດເສັ້ນໃຫ້ຢ່າ
ນອກຈາກເຂົ້າຊາວບ້າບັງ - ຂອງກິນອິກຫລາຍ
ແລວຕີ - ມັນ - , - , ຫາກ - . ເນື່ອຈະ
ປົກຜັກເພີນດ້ອງ - ດິນຫັບໃຫ້ - ເວລາເຕື່ອງ
ປຸ່ກນັ້ນ - ກໍດ້ອງໃສ່ປຸ່ນ.
- ១៩៦ -

ບົດ ៥៦. ປີໃໝ່ລາວ

ຫລູງວເຫັນແມກບັງບ້າບ ໂດຍຮູບ
ຫົງເຫັນ ພຸ້ນແລ ພະພາບພານສູນ
ລ່ວງນິນແມ່ອຊົ້າບ ເດືອນຫົ້າ
ສັງຂວານບ້າບ ການອະດູປີໃໝ່ມ່າແລ້ວ
ປຸ່ງຫຼູ່ເຖິງແກ່ຍ້ອນ ສຸດສັງປ່ວສາວ
- ១៩៧ -

ສາມວັນວາງວູກເວັ້ນ	ເດີນທຸກວຕາມໃຈ
ໄປບໍ່ອ່າໄລຫາ	ວູກການງານຫາບັງ
ມີແດ່ທ່າການຫາລັນ	ນານຫາລາບປ່າງ
ບາງພ່ອງສ້າງ	ບຸນເບືອງຕ່າງກົນ
ວັນນິ້ງນິ້ນ	ຫາບຸບທຽນທອງ
ນາລາຫອນ	ຮນຈູນເຈອກ້ານ
ອຸທະກັງນໍາ	ສຸກັນຫາທົງກົນ
ເຕັມຈອກດຸວັບ	ໂອພ້ອມຖຸກົນ
ແລ້ວບ່າງບ້າບ	ເຖິງເຂດອາຮາມຫາລວງ
ພຶດເຊີນ	ຮຸບພະອົງສົງລັ້ງ
ອັດສີເຫັນ	ເຫັນເງິວຮັບຫຼຸດ
ແລ້ວກໍບໍລິກໄວ້	ວາງຖ້າວໜ້າດີນ
ລາງຄົນຈັດເຈັງນໍາ	ຕັກຕົນເຕັມໃຫ
ນິມິນພະ	ອາບອົງສົງລັ້ງ
ທັງທີ່ແກນບິນຍັງ	ສີເຫຼີອົງສຳລັບອາບ
ປັບຮັດເບືອງ	ບຸນຕັ້ງແຕ່ປະຖົມແບ້ແລ້ວ.

ກໍາຖາມ: ๑.- ປີໃຫຍ່ລາວແມ່ນເດືອນໄດ້? ๖.- ບັນ
ປີໃຫຍ່ເພີ້ນທຸກວຫລັນປ່ອງກັນ? 二.- ວັນທີໆທີ່
ເພີ້ນເຮັດປ່າງໄດ້? ๓.- ລາງຄົນຕັກນໍາໄສໄຫ
ເຕັມແລ້ວເຮັດປ່າງໄດ້? ๔.- ເພີ້ນເອົາຫຍັງ
ເຄີ່ນໃຫ້ເຈົ້າຫົວແດ່?

ແຜສັບ: ໂພກ (ນາຈາກພົກ) ແປວ່າ ຂໍ້ແມ້ອ. ຫົງ
ເຫີນ = ຫົງເຊີນ. ພະຍາຍ = ລົມ. ສົບ
(ນາຈາກສຸຂະບະ) ແປວ່າ ດາວັນ, ຫົວ
ອາກາດຮັ້ນ. ນິນ = ເດືອນສີ. ສັງຂານ =
ວັນອື້ນປີໃຫຍ່. ນາງາ = ດ່າງງ. ນາລາ =
ດອກໃນໆ. ອຸທະກັງ = ນໍາ. ສຸກັນຫາ = ຫາອນ.
ສົງ = ອາບ.

ບົດ ຂົນ... ປຶ້ມເຫັນລາວ (ຕໍ)

ວັນທີສອງຮອດແລ້ວ ໄປດຸງວສເວົງຫາ
ເອົາຊູາລົງ
ບາງຄົນຫົວ ຫານດຸກໜ້າຫາບ
ຫາລາຍເລົ່າດຸກໜ້າມາແລ້ວ ນາກນູນເຫັນແລ້ວ
ແລ້ວເລົ່າດົບແຕ່ງຕັ້ງ ເບັນຮູບເຈົດ

- ១៧០ -

ເບັນແດວຖັນ ທົ່ວທັງອາການກວ້າງ
ເພື່ອຂອບຄຸນຄວາມເບືອງ ຊີວັງບິນບັງຫຼົງ
ບຸນແຕ່ງຕັ້ງຕົ່ມໃຫ້ ເຖິງເຫັນຂອບປີ
ບານປ່າບສັບ ສຸອີເບດລົງແລງ
ເລີເລົ່າພາກັນໄປ ສູ່ພະນັກວ້າງ
ເກັບດອກດວງຫາອມໄດ້ ນາລາຫາລາຍສິ່ງ
ນາປູຊູາຫາດເຈົ້າ ຕົນສ້າງແຕ່ງຫານ
ນັ້ນແລ້ວ.

- ດຳກຳນົມ:
- ១.- ມີຖັນສອງມາເພີ່ນພາກັນເຮັດຫາບັງ ?
 - ២.- ເພີ່ນອົນຊາບນາໄວ້ເຮັດຫາບັງ ?
 - ៣.- ບານແລງແດ ເພີ່ນພາກັນໄປໃສ ?
 - ៤.- ເພີ່ນເກັບດອກໄມ້ນາໄວ້ເຮັດຫາບັງ ?

ແປສັບ: ເຈົດ = ຫາດ. ແຕ່ຮໍາ = ຫົນຊູາລົງຫົນໝູນໆງ.
ນາກນູນ = ນາກຫາລາຍ. ຖຸນຄວາມ = ມີຖັນ
ຫາລາຍ. ສຸອີເບດ = ດາເວັບ. ໄພພະນັກ =
ປົກ.

- ១៧១ -

ບົດເປີກຫັດ: ຈົງທາກໍາໃນເອື້ອງຄົມໃສ່ປ່ອນຂົດເສັນບື້ໃຫ້ພໍ:
ວັນທີ - ກອດແລ້ວໄປຖຸງວະເວົງທາເອົາ - -
ແຮ່ຮ່າຍຫີບນ້ຳບົ, ບາງຄົນ - ຫາມຄູ - ຫລາບ
ຍ້າລ້າ - ນາໄວ້ - ແຫ້ແລ້ວ, ບານ - ສົ່ງເບດ
ລົງແລງ - ພາກັນໄປສຸໄຍ - ກວ້າງ ເກັບຄອກ
ດວງຫາມໄດ້ - ຫລາບສົ່ງນາ - - ຫາດເຈົ້າ
ຄົນສ້າງ - .

ບົດ ៥៥.- ປຶ້ມໃຫ່ງລາວ (ຕື່ແລະສຸດ)

ວັນດັວນສາມເມືອເຊົ້າ ເດືອນລູກຫາລານເຫັນນີ້
ພ້ອມພໍ່າພາບວິສີ ສູ່ອວັນເຂົງກໍາ
ໃຫ້ບໍ່ງບິນຫາວໜັນ ຕາມໃຈປະສົງຊອບ
ແລ້ວເລົ່າເລີບຖ່ວ ປັ້ນປາມເຊື້ອຊາດວົງ
ບາງພ່ອງທຳບຸນລັ້ງ ສັງຄະບາຕັກບາດ

ຫາວນທອດເຖິງຜູ້ສັງ
 ຄັນຄ່າປະນານໄດ
 ພຸກັນເຂົ້າສີ່ຫ້ອງ
 ໂຮມກີບງັນມ໌ຫລນ
 ເຖິງທຸງຄົນເລີກແລ້ວ
 ສູນມ້ວນມອດຊີວັງ
 ເຈັດໄມ້ໜີດວົງ
 ອາຮານກວ້າງຄຸ້ຄົນ
 ຕາມໃຈມັກມ່ວນ
 ກໍເມືອບ້ານຄຸ້ຄົນ
 ແກ້ແລ້ວ.

- ແປສັບ: ສັງຄະນາ = ໜີ້ເຈົ້າຫົວແຕ່ ແອງຂຶ້ນໄປ.
 ສັງ = ສູນ, ມ້ວນ, ມອດ, ໜີດຈາກຊີວິດ.
 ບາສີ = ສົຂວັນ. ເຕືອນ = ບອກ, ເລົວ.
- ກໍາຖານ:
- ၁.- ປີໃຫຍ່ລາວ, ມີທີສາມເພີ່ນເລົາໃບແຕ່!
 - ၂.- ເພີ່ນເລົາລົກຫລວມມາຮັດຫຍັງ!
 - ၃.- ພວກໃຫບ້ານເພີ່ນຮັດບົນຫາບັງໄດ!
 - ၄.- ຄັນຄ່າແລ້ວ ເພີ່ນພາກັນໄປໄສ!
 - ၅.- ປຸໃບວັນນີ້ ເພີ່ນຮັດຫຍັງ!

ບົດເຝຶກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເອົ້າຄົ່ນໃສ່ບ່ອນຂົດເສບນີໃຫຍ່:
 ມີທີສາມ, ພວກຍັ້ງເຖິງ - ລົກຫລວມຫຍາລົມ
 ມາບາສີ - ແຂງກໍາໃຫຍ່ - ຫັ້ນດານາໃຈ -
 ຊອບແລ້ວເລົາເລີບ - ປັ້ນ - ເຊື່ອຊຸກວົງ.

ບົດ ៥៥.— ວັດ

ວັດຕັ້ງປຸ່ຫົວບ້ານໃນເດັ່ນໃຕ້ຢັກວັງ ມີ
 ຕ້າຍລ້ອມຮອບ ແລະ ມີກະດີເຈົ້າຫົວດ້ວຍ.
 ຕາມເດັ່ນນີ້ ມີຕົນໜາກມ່ວງປຸ່ເບື້ອງຫາລັງ
 ກະດີ. ກາງວັດນີ້ສິນແລະຫຳເຈັກສໍາລັບ
 ປະຊຸນຂອງບາດໄຟມເວລາຮັດບຸນດ່າງງົງ. ປຸ່
 - ១៧៣ -

ເຈັດກໍາຂວາ ມີສະຫນ່ວຍນິ້ງແຕ່ມີແຕ່ກໍບົວ
ທີ່ຄຣີ ທີ່ມີສັດຕ່າງໆ ແລະ ມີສ້າງຫນ່ວຍນິ້ງ ມີເລົງ
ມາຜູ້ລິ້ງທັງໝາຍພາກັນມາຕັກນ້ຳສ້າງ,
ໃຫຍ້ມາຕັກນ້ຳສ້າງຫນ່ວຍນິ້ງໄປກິນໄປໃຊ້
ຊື່ນ.

ກໍາອະທິບາຍ ດ້ວຍ = ອົບ. ກະດີ = ເຮືອນຂອງເຈົ້າຫົວ.
ບາກໂລນ = ພ້ອອກແມ່ອອກ. ກິດ = ວຸກການ.
ກໍາຖານ: ۱.- ປຸ່ມບັນຈົວນິວວັບບໍ່? ۲.- ອັດນັ້ນດັ່ງປຸ່ມ
ບ່ອນໄດ? ۳.- ປຸ່ມໃນວັດນັ້ນມີຫຍັງແດ່? ۴.-
ສິມ ແລະ ຫໍ່ແຈກຂອງບັນຈົວດັ່ງປຸ່ມຜ່ອນ
ໄດ? ۵.- ພວກໃຫຍ້ມາຕັກນ້ຳປຸ່ມໄສ ໄປກິນ
ແລະໄປໃຊ້?

ບົດປຶກຫັດ: ຈົງທາກໍາໃນເອົງດື່ນໄສ່ບ່ອນຂົດເສັ້ນນີ້ໃຫ້ພໍ:
ວັດບັນຈົວດັ່ງປຸ່ມ – ອັນກວ້າງໃຫຍ່. ດົນນັ້ນ
ລ້ອມ – ດັວລີມ້າແກ່ງໆ. ປຸ່ມກາງວັດນີ້ – ແລະ –
ເປັນທີ່ສໍາລັບ – ກິດຂອງເຈົ້າຫົວ. ບ່ອນປຸ່ມຂອງ
ພະສົງເອັນວ່າ –.

ບົດ ຂົດ – ເອົງຫໍ່ເຂົ້າສລາກ

ບາມເມື່ອເດືອນສີບັນຫຼຸງ ແພັ້ງພໍາພົດມານັ້ນ
ຕາມດັ່ງນິຫາວໄຂ ຂ່າວມາເຮົາຮູ້
ອັນວ່າລົມພົບການຜູ້ ໄຂທາງອະນຸບາດ
ປະປ່ອບໃຫ້ ປຸ່ມຊົ່ວຊາດພິ
ອອກຈາກຫຼ້ອງ ອຸກໃຫຍ່ເມື່ອງນະຄົກ
- ໭ໜ້ -

ໄປຖຸງຫວອນຫາກິນ ທົ່ວນະຄອນຄາມບ້ານ
ຕາມບ່ອນຫລາມເຫຼາລັບຫລ້ອນ ທຳການ
ທອດສົງ
ທຸກຖຸນບ້ານ ກຸງກວ່າງເຂດນະຄອນ
ເຫດນັ້ນພອະນໍອນຫ້າວ ທົງແກ່ນນະຄອນ
ຄວາມ

ເສນາຫັ້ນນຸ່ມດີ ປາສດອນໂດຍພ້ອນ
ພາກັນຫາຂອງດັ່ງອັນ ດາວຫາວານເວັນຢື່ງ
ຈັບຈີບ ຂີງຫໍ່ນ້ອບ ຫລາຍແລ້ວແຕ່ປະສົງ
ກັບຫັ້ງພາເຂົ້າພ້ອນ ທຽນຫຼູບບໍ່ອີຂານ
ຕາມແຕ່ສັດຫາໃບ ບໍ່ຫ່ວຍເກນກັນໄດ້
ແລ້ວຈົ່ງພາກັນເຂົ້າ ໂນອາຮາມວັດໃຫຍ່
ນິມິນສັງຄະເຈົ້າ ໂຮນແລ້ວເລົ້ວການ
ເຈົ້າອີບ.

ກ່ອະນິບານ: ບົນພືບານ = ຈ່າຫນັ້ນຂອງ. ນະອົກ =
ບ່ອນຫາສຸກບໍ່ໄດ້, ທີ່ລົງໃກດັບແດນບາບຜົ່ອ
ດາຍແລ້ວ. ນະຄອນການ = ຜົ່ອງແລະບ້ານ,
ນິນດີເສນາ = ອັດນິນດີ, ອ້າອາຊຸກາວຊັ້ນ
ບຸ້ໃຫຍ່. ບໍ່ອົການ = ເກືອງການ. ສັດຫາ
= ຄວາມແຫ່ລວມໃສ.

ຄໍາຖາມ: ១.- ແພິນການທີ່ເຂົ້າສຳລວກເດືອນໄດ້ ?
២.- ບົນພືບານໄດ້ປອບຫຍັງ ?
៣.- ແມ່ນໃບແດ່ທີ່ພາກັນທີ່ການໃນເວລານັ້ນ ?

ບົດຝຶກຫັກ: ຈົງຫາກໍາໃນເລື້ອງດົນໄສ່ບ່ອນຂົດເສນນີ້ຫຼັຍໆ:
ວັນເມື່ອເດືອນ - ອື່ນ - - ພົດມານັ້ນດາມ
- - ໄອຊ່າວມາ - - ອັນວ່າບົນພືບານບຸ້ໄຂ
- ອະນຸບາກ, ປະປ່ອບໃຫ້ - - ຊຸກພິ ອອກ
ຈາກຫຼ້ອງຄຸກໃຫຍ່ມີອງ - -

ປົດ ຂກ.- ເຄືອງຫໍ່ເຂົ້າສລາກ (ຕໍ)

ບານເມື່ອເພີ່ນຈະໃຫ້ ເຂົ້າຫໍ່ເປັນທ່ານ
 ອາຈານຂູນ ຊຸດົນລົງເຈິ່ງ
 ມີຫາລາຍລົບ ຈຳນວນເຂົ້າຫໍ່
 ເຄືອງກາດໃຫ້ ສົງເຈົ້າເລືອກເອົາ
 ຈັບສລາກແລ້ວ ເລີຍອ່ານຕາມການ
 ເອົາແຕ່ສົມພານໄປ ຖືກຈົວເຖິງເຖົາ
 - ນັບ -

ແຜ່ນຈົ່ງບໍພາເຂົ້າ ໄປລາວບົກໃສ່
 ເຄືອງກາດໃຫ້ ອົງຕ້ອງສລາກຕົວ

ຄົນວ່າສົງສັນແລ້ວ ພານໄພດອາຫານ
 ພຶດເລີຍ ເລີກໄລລານັ້ນ
 ແລ້ວຈົ່ງບໍພາກາໃຫ້ ພອນທັນທັງສູ່
 ທັງເລົ່າງໝາຍປາດນ້າ ຈຳໄວ້ສ່ວນບຸນ

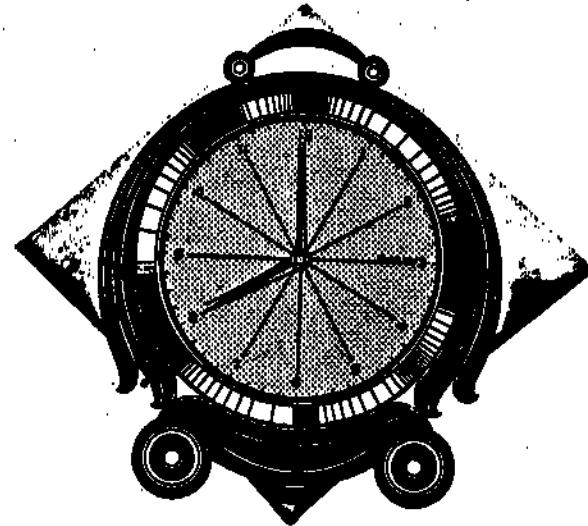
ທາບົກຕົງ ໄຈສົງຂອງຫານ
 ອຸທິດເດີງຕາບາບ ເຜົ້າພົງພັນເຊືອ
 ປູ້ປາບມໍອະນານັ້ນ ເມືອເມືອງປະໂຮນໄລກ
 ໄດຮັບບຸນສ່ວນສ້າງ ພາບເກືອສົງເຖິງ ຕັ້ງ

ກໍາອະທິບາຍ: ພານໄພດ = ພາເຂົ້າ. ບໍພາກາ = ໃຫ້ພອນ.
 ອຸທິດ = ສົງບຸນເຖິງ. ມໍອະນາ = ດາວ.
 ປະໂຮນໄລກ = ຊາວນ້າ, ໂລກອືບ. ທາບົກ =
 ບັງໃຫ້ຫານ.
ກໍາຖານ: ១.- ແຜ່ນຂູນຊື່ກົນແລະຊື່ຫໍ່ເຂົ້າໃສ່ໃສ !

၆.- ເຈົ້າຫົວເພີ່ມຮັດປາງໄກມື້ອຈັບສລາກໄດ້ແລ້ວ? ນິ.- ກັບຈັບສລາກຫຼືເຂົ້າຖືກພະອົງໄດ້ແລ້ວ ເພີ່ມຮັດປາງໄດ້?

ບົດຜິກຫັກ: ຈຶ່ງທາກກໍາໃນເຄື່ອງດົນໃສ່ບ່ອນອົດເສັນນີ້ໃຫ້ຍໍ: ເຕືອນສິບະຍັງ ຊາວລາວເຮົາຮັດບຸນຫຼື - - ກັບສລາກຊື່ພາເຂົ້າອອງບຸນໄດຖືກ - ອົງໄດກ ດ້ວຍເຄື່ອງດົນໃຫ້ - ອົງນີ້; ພວກທາບິກປາກນ້າ - ສ່ວນບຸນໄປເຖິງ - - ຫີ້ຕາບໄປແລ້ວ.

ບົດ ຂ່າ. - ເວລາ

ຫົກສິບວິນຫາທີ່ປັນນາທີ່ນິ້ງ. ຫົກສິບນາທີ່ປັນໄມ້ນິ້ງ. ມັນນິ້ງນີ້ຊົວສີ່ຊູ່ວິ່ນິ້ງ. ອາທິດນິ້ງມີເຈັດວັນ, ຄົວັນອາທິດ, ວັນຈັນ, ວັນອັງຄານ, ວັນພຸດ, ວັນພະຫັດ, ວັນສຸກ ແລະ ວັນສົວ.

ວິທີນັບເດືອນຂອງລາວ ໃນປີນິ້ງມີສິບ

សອງເດືອນ, ດີເດືອນຈຸງ, ເດືອນປີ, ເດືອນສາມ, ເດືອນສີ, ເດືອນຫ້ວັນ, ເດືອນຫົກ, ເດືອນເຈັດ, ເດືອນແປດ, ເດືອນເກົ້າ, ເດືອນສີບ, ເດືອນສີບເອັດ, ແລະ ເດືອນສີບສອງ. ດ້ວນປົກກະຕິເດືອນປັດຫລືເດືອນຄິກ ເດືອນນິ່ງນີ້ ໂລ ວັນ ຕີ ເດືອນຈຸງ, ສາມ, ຫ້ວັນ, ເຈັດ, ເກົ້າ, ແລະ ເດືອນສີບເອັດ; ເດືອນຕັ້ນຫລືເດືອນຄຸ່ງ ຕີ ເດືອນປີ, ສີ, ຫົກ, ແປດ, ສີບແລະ ເດືອນສີບສອງ ເດືອນນິ່ງນີ້ ວັນ. ເດືອນນິ່ງ, ແພັນແບ່ງອອກເປັນສອງປາປ ຕີ ອອກໃໝ່ ຫລືຂ້າງຂ້ານ, ແລະ ເຮັນຫລືຂ້າງແຮນ.

ທຸກເດືອນ, ຂ້າງຂັບຫລືອອກໃໝ່ນີ້ ດີ, ນີ້ ມີອອກໃໝ່ ດັ່ງ ກໍາເອັນວ່າ ມີເຢັງ, ມີອອກໃໝ່ ດັ່ງ ກໍາເອັນວ່າ ມີເຢັງຂ້າງແຮນ, ເດືອນຕັ້ນມີ ດັ່ງນີ້, ເດືອນຄິກນີ້ ດັ່ງນີ້, ຄົມ໌ແຮນ ດັ່ງ ຕີ ກໍາເດືອນຕັ້ນ ແລະ ນີ້

ແຮນ ດັ່ງ ກໍາເດືອນຄິກເອັນວ່າ ມີດັບເປັນນີ້ ບໍລິດເດືອນ.

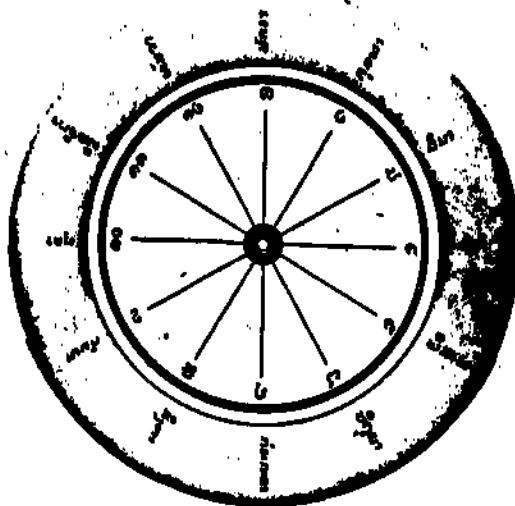
ກໍາອະທິບາຍ: ອາຫິດ ຫລື ສັດຖາ = ເຈັດວັນ.

ປົກກະຕິ = ຄວາມເປັນປຸ່ສົມເກົ້າ, ຄວາມບໍ່
ດ່າງໄປຈາກເດີມ.

ກໍາຖານ: ១.- ນາທີ່ນີ້ມີຈັກວິນຫີ? ២.- ໃນງິ່ງນີ້
ຈັກນາຫີ? ៣.- ອາຫິວນິ່ງນີ້ມີຈັດວັນ? ວັນໄດ
ແດ່? ៤.- ປຶ້ງນີ້ມີຈັກເດືອນ? ເດືອນໄດ້ແດ່?
៥.- ເດືອນລາວເພື່ອແບ່ງອອກ ເປັນ ຈັກປ່າຍ?
៦.- ເດືອນຄິກນີ້ມີຈັດວັນ? ເດືອນຄຸ່ງແດ່? ៧.- ມີ
ອອກໃໝ່ ៨. ກໍາເອັນວ່າຈັງໄດ້? ມີຫຼິດເດືອນ
ແດເພີ່ນເອັນວ່າແວວໄດ້?

ບົດເປົກຫັດ: ຈົງຫາກໍາໃນເຄືອງຕົ້ມໄສເປົ່ປ່ອນຂົດສັນນີ້ໃຫ້ຍ່:
ຫົກສີບ – ເປັນຈທິ່ງ. – ບາທີ່ແປ້ນໃນງ
ນິ່ງ. ອຸ້ທີ່ດັ່ງນີ້ – ວັນ ດີ: ວັນ –, ວັນ –,
ວັນ –, ວັນ –, ວັນ –, ວັນ – ແລະ ວັນ –.
– – ເດືອນຈົ່ງເປັນປຶ້ງ.

ບົດ ຂລ.- ເວລາ (ຕໍ່ແລະສຸດ)

ວິທີນັບເດືອນຕາມແບບສາກົນ ໃນປີນິ້ງ
ກົມືສີບສອງເດືອນຄິກັນ ຕ່າງແຕ່ຊື່ແລະຈໍາ
ນວນນີ້ໃນເດືອນນິ້ງ ຖໍ່ຫົ້ນ ຄື:

១.- ເດືອນ ມະກະຄາ ມີ ວິລວັນ ກົງກັບ
ເດືອນ ປີ.

- ០៤៦ -

- ៦.- ເດືອນ ກຸມພາ ມີໂຫຼຸ້ມ ລືໄລວັນ
ກົງກັບເດືອນ ສາມ.
- ៧.- ເດືອນ ມິນາ ມີ ວິລວັນ ກົງກັບເດືອນ
ສີ.
- ៨.- ເດືອນ ເມສາ ມີ ວິລວັນ ກົງກັບເດືອນ
ຫຼັກ.
- ៩.- ເດືອນພຶສພາ ມີ ວິລວັນ ກົງກັບ
ເດືອນຫຼົກ.
- ១០.- ເດືອນ ມິຖຸນາ ມີ ວິລວັນ ກົງກັບເດືອນ
ເຈັດ.
- ១១.- ເດືອນ ກ່ອະກະຄາ ມີ ວິລວັນ ກົງກັບ
ເດືອນເປັດ.
- ១២.- ເດືອນ ສັງຫາ ມີ ວິລວັນ ກົງກັບ
ເດືອນເກົວ.
- ១៣.- ເດືອນ ກັນຍາ ມີ ວິລວັນ ກົງກັບ
ເດືອນສີບ.

- ០៤៧ -

ສາຂະບານ

- ១០.- ເດືອນຕຸລາ ມີ ນິຈວັນ ກົງກັບເດືອນ
ສີບເອັດ.
- ១១.- ເດືອນ ພຶສຈິກາ ມີ ນິມວັນ ກົງກັບ
ເດືອນສີບສອງ.
- ១២.- ເດືອນຫັນວາ ມີ ນິຈວັນ ກົງກັບເດືອນ
ອ້າປ ຫລື ຈູງ.

ໄຄມປິນໜີ ວິວິະ ຫລື ວິວິචີວັນ. ສ່ວນ
ຫາລາບໃນເວລາຂູ້ນໜັງສີ ແພ່ນໃຊ້ເດືອນ
ຕາມແບບສາກົນນີ້.

ຄໍາອະທິບາຍ: ແບບສາກົນ = ແບບທີ່ໃຊ້ນັ້ນໃນເດືອນ
ທີ່ກັນທຸກປະເທດ, ສ່ວນຊື່ເດືອນດ່າງກັນໄປຕາມ
ພາສາອອງໃຜລາວ.

- ຄໍາຖານ:
- ១.- ເດືອນແບບສາກົນ ປິນໜີມີຈັກເດືອນ?
 - ២.- ເດືອນໄດ້ແດ່? ບອກນາຈັກຫັ້ງຫຼື?
 - ៣.- ເດືອນໄດ້ທີ່ນີ້ ໂ້າ ຫລື ໄລ ວັນ?
 - ៤.- ປິນໜີມີຈັກວັນ?

ເຮືອງ	ຫຼັກ
ບົດ ១.- ໄກເຮັນບ້ານຂ້ອບ	០
ບົດ ២.- ຂ້ອບຈັດແຈງໄປໄກເຮັນ	៤
ບົດ ៣.- ຂ້ອບໄປໄກເຮັນ	៦
ບົດ ៤.- ກໍາສອນເດັກ	៨
ບົດ ៥.- ການຫັດອ່ານ	៩
ບົດ ៦.- ການຫັດອູນ	១៦
ບົດ ៧.- ເວລາເຮັນ	១៨
ບົດ ៨.- ຄວາມຮັກແຍງພໍແມ່	១៩
ບົດ ៩.- ຄວບຊ່ອບພໍແມ່	២០
ບົດ ១០.- ການລັງສ່ວນ	២១
ບົດ ១១.- ບຸນກຸນຂອງພໍແມ່	២៤
ບົດ ១២.- ການນິກວາມເຄົາອົບຕໍ່ຄອງ	២៦
ບົດ ១៣.- ພໍເຕົກແມ່ແຖ້ງ	២៧
ບົດ ១៤.- ເຕົອງປຸກເຮືອນ	២៨
ບົດ ១៥.- ການປຸກເຮືອນ	៣៤
ບົດ ១៦.- ເຮືອນຂອງເຮົາ	៣៥

ເລືອງ	ໜ້າ
ບົດ ຄກ.- ການບົວຂະບັດເຮືອນ	៤០
ບົດ ຂ្រ.- ດົນໃນກອບກົວຂ້ອຍ	៤៦
ບົດ ຄລ.- ໃນຄອບຄົວດ້ວຍທ່າການທຸກຄົນ	៥៥
ບົດ ໂຕ.- ເຕືອງກິນລາວ	៥୩
ບົດ ໂສ.- ເຮືອນຄົວຂອງອາຂ້ອຍ	៥୮
ບົດ ໂຕ.- ເຕືອງຄົວກິນ	៥୯
ບົດ ເມ.- ວິທີແກງປາ	៥୯
ບົດ ໂຕ.- ເຕືອງຫວານ	៥୧
ບົດ ໂຕ.- ກວນກິນແຕ່ພໍສົມຄວນ	៥୧
ບົດ ເມ.- ລູກຊາບດີ	៥୧
ບົດ ເຖ.- ກວນດັດເລັບນີ້	៥୫
ບົດ ໂຊ.- ກວາມປຸດມີແຮງ	៥୧
ບົດ ໂລ.- ເຕືອງບຸ້ກີ	៥୨
ບົດ ມິ່ນ.- ເສັອໃຫຍ່ຂ່ອງຂ້ອຍ	ກ୦
ບົດ ມິ່ນ.- ການບົວຂະບັດເຕືອງບຸ້ງ	ກນ
ບົດ ມີຕ.- ເຮືອນຊ່າງດັດເຕືອງ	ກປ
ບົດ ມີນ.- ເຂື້ອຍຂ້ອຍດໍາຫຼຸກ	ກລ
ບົດ ມີຕ.- ເຕືອງເອ	ຂ୦
ບົດ ມີຕ.- ເຮືອນຂອງປັ້ງຂ້ອຍ	ຂວ

ເລືອງ	ໜ້າ
ບົດ ວິວ.- ເຮືອນດິນຈີ	ຂວ
ບົດ ວິກ.- ການປຸກິນຕາມບ້ານນອກ	ຂ່າຍ
ບົດ ວິຊ.- ດລາດບ້ານຂ້ອຍ	ລົງ
ບົດ ພິສ.- ສັດທີ່ຄົນລັງງ	ລະ
ບົດ ແວ.- ວູກໄກ່ການບາ	ລວມ
ບົດ ແວ.- ນາບບ້ານ	ລວ
ບົດ ແຕ.- ຫ້າທີ່ຂອງບາບດໍາຄົນໃຊ້	ລັບ
ບົດ ແວ.- ບ້ານຂອງຂ້ອຍ	ລັບ
ບົດ ແວ.- ນາລີກາຂອງອ້າບຂ້ອບ	ລັບ
ບົດ ແຕ.- ນອນແດ່ທີ່ວັກ່, ດິນແຕ່ເດີກ	ລັກ
ບົດ ແມ.- ອະດຸດ່ານາ	ລັບ
ບົດ ແກ.- ອະດຸດ່ງວເຂົ້າ	ລັກ
ບົດ ແຊ.- ປຸ່ຮົນດັນໄຟໃຫຍ່	ລັກ
ບົດ ແລ.- ເວລາເລັງ	ລັບ
ບົດ ແວ.- ເອື່ອງດອກເກດ	ລັບ
ບົດ ແຄ.- ການປຸກິນດ່າງງ	ລັບ
ບົດ ແຕ.- ປີໃຫຍ່ລາວ	ລົບ
ບົດ ແວ.- ປີໃຫຍ່ລາວ (ຕໍ)	ລົບ
ບົດ ແຕ.- ປີໃຫຍ່ລາວ (ດໍແລະສຸດ)	ລົບ

ເຄື່ອງ	ເງັກ
ບົດ ៥៥.- ວັດ	១៧១
ບົດ ៥៥.- ເຄື່ອງຫໍ່ເຂົາສລາກ	១៧៧
ບົດ ៥៥.- ເຄື່ອງຫໍ່ເຂົາສລາກ (ຕໍ່)	១៧៧
ບົດ ៥៥.- ເວລາ	១៧៨
ບົດ ៥៥.- ເວລາ (ຕໍ່ແລະສຸດ)	១៨០